

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 124, ЧИСЛО 46, П'ЯТНИЦЯ, 17 ЛИСТОПАДА 2017 РОКУ

1893

Vol. 124, No. 46, FRIDAY, NOVEMBER 17, 2017 \$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Усі ми були русинами

Петро Часто

2 листопада в Ужгороді, у великій залі Закарпатської обласної універсальної бібліотеки відбулася презентація нової книжки професора Ужгородського університету Любомира Белея „Русинський“ сепаратизм. Націєтворення in vitro“, що побачила світ цього року у київському видавництві „Темпора“.

Автор, доктор філологічних наук, сьогодні належить до найавторитетніших українських мовознавців, з його наукових зацікавлень постали такі глибокі і водночас яскраві, оригінальні дослідження, як „Функціональні можливості української літературно-художньої антропонімії XIX-X ст.“, „Нова українська літературно-художня антропонімія: проблеми теорії та історії“, „Українські імена колись і тепер“, „Ім'я дитини в українській родині“, „Курс старослов'янської мови“, „Не минаючи ані титли... Лінгвобіографія старослов'янської мови“. Вчений підготував до друку й оприлюднив в Україні маловідомі праці Дмитра Дорошенка, Юрія Шевельова, Євгена Маланюка, Франтішека Тішого, Михайла Мольнара.

Презентоване видання – особливо цінне, оскільки йдеться про ґрунтовну аналізу явища в його понадсторічному розвитку.

Як же воно сталося, що наша давня самоназва – русини – почала означати щось не просто інше, а відверто вороже до українства? Історична першопричина досить добре відома: угорська національно-визвольна, антиабсбурзька революція 1848 року розбудила в центральній Європі „весну народів“, зокрема слов'янських. Своєрідним стимулом для їхнього самоусвідомлення став переможний похід російської армії генерала Івана Паскевича проти угорців. Це brutальне придушення угорської свободолюбності чехи, словаки, хорвати, поляки, закарпатські і галицькі русини сприйняли по-своєму – як надію на порятунок власного національного ества. Не спитавши броду, пішли у воду.

Тим часом за спонтанним московфільським рухом знизу негайно рушила московська великодержавна пропаганда, спритно перебільшуючи спорідненість русинів з росіянами, спорідненість галицького і закарпатського діалектів з російською мовою. З цієї омани виникла мовна мішанина, якою у своїх творах послуговувалися тодішні „батьки народу“ – Адольф Добрянський, Олександр Духнович, Іван Наумович, Яків Головацький та чимало інших авторів, дезорієнтуючи свою людність оцим „вченим“ нехтуванням рідної мови.

Однак, проблема вже тоді мала ще важливіший, геополітичний аспект.

У розділі „Історичні передумови“ цієї нової книжки д-ра Л. Белея знаходимо досі зовсім не досліджений напрям діяльності високопоставленого угорського чиновника Едмунда Егана, який у 1907 році очолив був так звану „Верховинську акцію“ – звіт про нестерпно тяжке соціальне становище карпатських русинів. Ірля-

(Закінчення на стор. 16)

Ветерани прийшли до пам'ятника

Левко Хмельковський

САВТ-БАВНД-БРУК, Нью-Джерсі. – 11 листопада біля Національного пам'ятника Українським Американським Ветеранам (УАВ) відбулося відзначення Дня Ветерана. У церемонії

разом з іншими ветеранами взяли участь учасники Другої світової війни Володимир Боднар і Майкл Федірко, командир УАВ Нью-Джерсі підполковник Михайло Грицак, президент Наці-

(Закінчення на стор. 8)

Слово біля пам'ятника ветеранам має Михайло Грицак. (Фото: Левко Хмельковський)

Встановили хрест на місці Лаври

Галина Терещук
Радіо Свобода

СКНИЛІВ, Львівська область. – У селі 10 листопада встановлено пам'ятний хрест на місці давнього монастиря монахів-студитів Української Греко-Католицької Церкви. Це була Скнулівська Лавра Антонія Печерського, заснована Митрополитом Андреем Шептицьким – перша студитська Лавра монахів, відроджених у 1898 році митрополитом. Студитський кам'яний хрест нагадує про це історичне місце. У 1902 році Митрополит Андрей Шептицький купив 40 моргів поля і п'ять моргів лісу для будівництва Скнулівської Лаври. Одразу ж монахи посадили сад і у 1903 році перебрались у свій новий дім. Власноручно Митрополит Андрей написав „Скнулівський типікон“, тобто приписи для монахів. Студити мали жити у молитві та праці, мусили бути освіченими і дбати про просвіту та виховання людей. Історія заснування Студитської Лаври описана у монастирських хроніках монаха Теофана Шеваги.

У 1906 році Митрополит Андрей був присутній на освяченні Скнулівської Лаври і став її першим архимандритом.

У 1914 році монастир був частково зруйнований, монахів мобілізували до служби у війську. Лише кілька студитів залишилися і підтримували життя у монастирі. Багато студитів загинули на

війні, потрапили у російську в'язницю.

1918 рік став останнім для Скнулівської Лаври. Польські солдати спалили лавру, вигнали звідти монахів, а декого вбили. Вже наступного року Митрополит Андрей подбав про нове місце для монахів-студитів і заснував Унівську Лавру.

Хрест на місці Скнулівської Лаври. (Фото: Галина Терещук)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Призначено суддів Верховного суду

КИЇВ. – 10 листопада оприлюднено указ президента України про призначення 113 суддів Верховного суду. Президент призначив на посади суддів у Касаційний адміністративний суд 28 осіб, у Касаційний господарський суд – 29 суддів, у Касаційний кримінальний суд – 28 суддів і у Касаційний цивільний суд – 28 суддів. 11 листопада, відбулась урочиста церемонія складення присяги новими суддями Верховного Суду. У церемонії взяв участь Президент України Петро Порошенко. Він наголосив, що кожний четвертий суддя оновленого Верховного суду адвокат чи науковець і вони матимуть змогу побудувати нову систему правосуддя в Україні, керуючись українськими законами та європейськими стандартами. (BBC)

■ Відзначили 400-річчя Василян

ВІЛЬНЮС. – Урочисте відзначення 400-річчя Чину св. Василя Великого з участю Патріарха Української Греко-Католицької Церкви Святослава відбулося 11 листопада у Литовському державному історичному архіві. „Вільнюс – це своєрідна столиця унійної київської церкви, де століттями мешкали мої великі попередники. Звідси, з монастиря при храмі св. Трійці, де багато років працював Йосафат (Кунцевич), почалася реформа монашества нашої Церкви, яку ми сьогодні знаємо як ченців Чину св. Василя Великого“, – сказав Патріарх Святослав. Також були присутні Міністер культури Литви Ліана Руокіте-Йонсон, Посол України у Вільнюсі Володимир Яценківський, українська громада Литви, науковці. („Укрінформ“)

■ Будують сховище для ядерного палива

ЧОРНОБИЛЬ. – Централізоване сховище відпрацьованого ядерного палива 9 листопада почали будувати у Чорнобильській зоні відчуження. Учасники проєкту – компанії „Holtec“ зі США та український „Енергоатом“. Нове сховище заощадить Україні мільярди доларів та забезпечить енергоресурсами у майбутньому. Воно буде здатне вмістити відходи із Хмельницької, Рівненської та Південноукраїнської атомних електростанцій та безпечно зберігати їх упродовж 100 років. У церемонії початку будівництва взяла участь Посол США в Україні Марі Йованович. (Радіо Свобода)

■ Слідство знайшло докази вбивства

КИЇВ. – 13 листопада слідчі у справі шляхової пригоди, в якому 6 вересня загинули п'ять політологів, підозрюють, що аварію могли підлаштувати умисно. Про це йдеться в ухвалі Печерського районного суду Києва. Під час розслідування встановлено, що 6 вересня водій вантажівки на трасі Київ-Ковель-Ягодин умисно допустив зіткнення з автомобілем, в якому їхали політологи Олександр Маслак, Олексій Курінний, Володимир Караг'ур, Олександр Ніконов та Сергій Попов. („Українська правда“)

■ Вбивць засудили умовно

ТОРЕЦЬК, Донецька область. – 10 листопада Дзержинський міський суд заочно засудив до довічного позбавлення волі трьох бойовиків угруповання „ДНР“ Вадима Погодіна, Максима Сухомлинова і Юрія Москальова, які наприкінці липня 2014 року розстріляли юнака Степана Чубенка за синьо-жовту стрічку. Кожен зобов'язаний сплатити матері вбитого по 1 млн. грн. (Радіо Свобода)

■ Летовища не були заміновані

КИЇВ. – 10 листопада поліція не знайшла вибухівки під час перевірки повідомлення про мінування летовищ в дев'яти містах. Про це заявив речник Національної поліції Ярослав Тракало. Надійшла інформація про замінування летовищ у Вінниці, Херсоні, Запоріжжі, Івано-Франківську, Чернівцях, Харкові, Одесі, Дніпрі та Рівному. На місце виїжджала поліція, слідчо-оперативна група, вибухотехніки, кінологи. Серія дзвінків про мінування надійшла з сусідньої держави, заявили у суботу в поліції. (BBC)

ДО ПРОБЛЕМИ ДОБРОСУСІДСТВА

Антипольських настроїв в Україні немає. Але їх провокує польська влада

Наталія Балюк

Після статті Міністра закордонних справ Польщі Вітольда Вашиковського у газеті „Жеч-посполіта“ кілька тижнів тому, де він сказав, що Польща буде підтримувати Україну на її євроінтеграційному шляху, що наша країна є важливим стратегічним партнером для обороноздатності Польщі і не згадував Степана Бандеру, здавалося, польська влада дещо охолола, протверезіла і намагається згладити ті нерівності, які останнім часом з'явилися у стосунках між нашими країнами. Але, як з'ясувалося згодом, це було оманливе враження.

Скандальна візита В. Вашиковського до Львова засвідчила, що політика нинішньої націоналістичної польської влади щодо України, зокрема щодо трактування нашого спільного минулого, не змінилася. Знову Україну намагалися виставити як поганого учня, який не хоче вивчати історію від польського професора. Так виглядає, що після кількох десятиліть, протягом яких Україна вчила історію, написану у Кремлі, тепер нашу історію нам хочуть написати поляки. Ще з часів Тараса Шевченка, який писав, що „колись будем і по-своєму глаголити, як німець покаже, та до того й історію нашу нам розкаже“, нам відмовляють у праві на своє тлумачення історії...

Виглядає на те, що візита В. Вашиковського з самого початку плянувалася як провокація. Показова відмова переступити поріг музею „Тюрма на Лонцького“ була заздалегідь плянована. Польська дипломатія, яка готувала візиту, чудово знала, що це за музей. Зрештою, в анотації музею, яку можна знайти в Інтернеті, чітко написано: „Тюрма на Лонцького — колишня тюрма у Львові, яка використовувалася у ХХ ст. як політична в'язниця польською, радянською та нацистською владами. З 2009 року — Національний музей-меморіал жертв окупаційних режимів“.

Нагадаю, на порозі музею міністер запитав

директора Руслана Забілого, чи в 1918 році Польща окупувала Західню Україну. Той відповів ствердно. Після чого В. Вашиковський вдався до показового демаршу: різко повернувся і пішов геть. Міністра не зупинило навіть те, що у цій тюрмі постраждало багато поляків. Тобто заради політичних дивідендів та шовіністичних амбіцій він знехтував пам'яттю своїх співвітчизників.

Для чого В. Вашиковський ставив питання, наперед знаючи, яку відповідь отримає? Чи лише заради піару? Чи все-таки з далекоглядним прицілом? Бо якщо міністер це питання озвучує і на відповідь Р. Забілого реагує демаршем, очевидно, для себе має іншу відповідь. А якщо теперішня польська влада відкидає факт окупації, значить, вважає, що це „споконвічна польська земля“. Адже свою землю не можна окупувати. Своім вчинком В. Вашиковський саме на це грубо натякнув.

Зрештою, поляки вже давно протестують проти терміну „польський окупаційний режим“. По суті, таку поведінку можна трактувати як опосередковану претензію на ці території. Така позиція може мати далекосяжні наслідки, як, наприклад, „Львуф-наш“ чи обґрунтування втрати територій через пакт Молотова-Рібентропа.

Польща явно провокує Україну на загострення стосунків і якусь нервову реакцію. Крім демаршу у Львові, той же В. Вашиковський заявив, що не буде рекомендувати Президентові Анджеєві Дуді поїздки до Харкова. Також він заявив, що до Польщі не пускатимуть українців, які вдягають уніформу дивізії СС „Галичина“. Сумніваюсь, що хтось, вбраний у таку уніформу, буде перетинати кордон. Отже, це чергова маніпуляція і провокація. Потім повідомив, що заборонять в'їзд до Польщі особам, які б'ють екзугумацію польських жертв, натякаючи на керівника Українського інституту національної пам'яті

(Закінчення на стор. 13)

Як врятувати взаємини з Польщею

Володимир В'ятрович

Перш за все, варто визнати – історія Європи є надзвичайно складною, конфліктні ситуації були між усіма сусідніми народами.

Але сама ідея Європейського Союзу у тому й полягала, що ці конфлікти треба залишити у минулому, довіривши їх дослідження історикам. Тому питання історичних непорозумінь вже давно не є підґрунтям для зовнішньополітичного курсу країн.

Така сама ситуація ще донедавна була й у взаєминах України та Польщі. Очевидно, що у стосунках між нашими народами є чимало трагічних моментів, але було зроблено все можливе, аби подолати їх та перейти до вирішення нагальних проблем і вибудовування добросусідства.

Ми вирішили будувати свої взаємини на християнському принципі „прощаємо та просимо прощення“. І на мою думку, це єдиний можливий шлях подолання історичних травм.

Але протягом останніх пару років ситуація змінилася.

Нова польська влада вирішила, що підняття історичних образ на щит є ефективним інструментом підвищення власного політичного рейтингу. Жертвою цієї політики стали стосунки з Україною.

Вже зараз можна сказати, що нинішній рівень наших зв'язків з Польщею є найгірший за останні десятиріччя. При цьому всі непорозуміння базуються на спробах поляків нав'язати Україні своє бачення історії.

В основі останніх суперечок – рішення української сторони про призупинення легалізації незаконних польських пам'ятників на українській території та виданні дозволів на пошукові роботи. У суспільство кидається теза, що таке рішення Українського інституту національної пам'яті (УІНП) стало емоційною відповіддю на знищення українського монументу в Грушовичах у квіт-

ні цього року.

Але це не відповідає дійсності. Насправді такий крок УІНП став відповіддю на 15 випадків вандалізму, вчинених проти українських пам'ятників та поховань, у відсутності реакції польської влади.

Останнє – принциповий момент, адже він ілюструє різницю в підходах Польщі та України.

Так, акти вандалізму відбулися і в Україні – проти польських пам'ятників. Але ці дії були односторонні засуджені всіма політичними силами, включаючи праворадикалів, а самі монументи були одразу ж приведені до нормального вигляду. Зрештою, нещодавно Служба безпеки України та Міністерство внутрішніх справ прозвітували про арешт провокаторів, що вчинили цю наругу.

Натомість з польського боку ми бачимо промовисте мовчання. Або навіть схвалення дій вандалів – Міністерство культури та польський Інститут національної пам'яті назвали дії у Грушовичах законними.

Саме таке свідоме небажання реагувати на явно протизаконні дії й стало підставою для рішення УІНП.

У відповідь польська сторона одразу ж призначила нас винними у розпалюванні ворожнечі, запропонувавши перенести україно-польський історичний діалог з цього питання на вищий рівень. Звичайно, що у такому випадку з'являється шанс „продавити“ потрібні рішення у спільному пакеті з економічними чи іншими домовленостями.

Подібна стратегія з польського боку працювала останні 20 років. Саме так на території України було встановлено низку монументів чи їх елементів. Найбільш яскраві приклади – польський меморіал у Биківні (встановлений без жодних погоджень з українського боку, лише за вольовим

(Закінчення на стор. 15)

ПОЛІТИЧНІ ЗАЛАШТУНКИ

Бій з власною тінню

Затримання Олександра Авакова, сина Міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, детективами Національного антикорупційного бюро України деякими експертами розцінюється як неприкрита політична агресія з боку Банкової: мовляв, у битві за всю повноту влади зішлись два найвпливовіші в країні діячі – люди різних політичних орієнтацій – Президент Петро Порошенко і чільний представник „Народного фронту“ А. Аваков. Що це не так – пише у своєму коментарі Марина Ставнійчук, член Європейської комісії за демократію через право (Венеційська комісія) від України (2007-2013 роки), Заслужений юрист України, кандидат юридичних наук. Нижче вміщуємо цей текст.

У конфлікті між президентом та міністром внутрішніх справ причини зрозумілі, наслідки – сумні. Останні тижні дали народові привід забути бодай коротко про початок опалювального сезону та відтермінування до кінця листопада нарахування субсидій. Аякже. Битва титанів.

Людам завжди цікаві дії, подоби до конфлікту між Президентом Петром Порошенком і Міністром внутрішніх справ Арсеном Аваковим. Країна спостерігає за політичною „Санта-Барбарою“ через екрани та монітори, з яких увесь аналітичний бомонд транслює версії, припущення, конспірологію про причини, перебіг конфлікту, його залаштункових диригентів і виконавців.

Головним питанням для багатьох чомусь є примітивне – „хто кого?“ Враження таке, що невдовзі запрацює тоталізатор. При цьому подивитись у корінь – що усе це означає і які наслідки матиме для країни і суспільства, – бажаючих небагато.

Нині іде спроба примітивізувати системний конфлікт. Натягнути образ такого собі інформаційно-політичного видовища на явище, що насправді є ганебним, принизливим процесом – відображенням істинних стосунків і звичаїв всередині нинішньої влади.

Дехто проводить паралелі між нинішнім конфліктом П. Порошенка з А. Аваковим та відомими „високими стосунками“ Віктора Ющенка з Юлею Тимошенко, – натякаючи на те, що такого кшталту конфлікти не є чимось унікальним, всяке, мовляв, буває.

Але, як на мене, між згаданими подіями є відчутна різниця. В. Ющенко та Ю. Тимошенко існували в умовах жорсткого ідеологічного,

можливо навіть світоглядного конфлікту. Вони мали різні погляди на алгоритм розвитку країни та механізми управління процесами в державі. Це були носії різних темпераментів, значною мірою – внутрішніх цінностей. Принаймні, таким був їхній конфлікт у зародку. Це вже потім він переріс у площину боротьби за владу, що можна було розглядати як політико-правовий конфлікт між президентом і прем'єром.

Чи є політика у нинішньому протистоянні президента та ключового силового міністра? Якщо і є – вона глибоко другорядна. Тут немає різниці світоглядів, незбігання внутрішніх цінностей. П. Порошенко і А. Аваков мають більше спільного, ніж відмінного. Їхні погляди, засоби прийняття рішень, ключова бізнес-складова у будь-якій справі – свідчення того, що мова іде про конфлікт двох політичних корпорацій. Це змагання не за право реалізувати свої погляди на розвиток країни, на досягнення миру. Впливи і уповноваження – єдине, що лежить в „наплічнику“ цього конфлікту.

Небезпека теперішньої ситуації у тому, що головними її фігурантами є люди, на яких покладена виключна відповідальність за правовий порядок в державі. Який, – не відкрию Америку – ними ніяк не забезпечується. Натомість у війні за розширення сфер впливу, показується затятість, яку хочеться побачити у справах більш конструктивних і великих. Тут все дуже прозоро: від самої справи про „золоті наплічники“, яку слідчі „консервували“ два роки в очікуванні потрібного моменту, до спроби блокування силами Міністерства вну-

(Закінчення на стор. 13)

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ

Маски зірвано.

Реформу державної служби спотворили

Альона Шкрум

9 листопада одним махом проголосовано законопроект про зміни до Закону України „Про державну службу“ – 234 голосами. Проголосували „Блок Петра Порошенка“, „Народний фронт“, „Відродження“ та „Воля народу“. Проголосували з порушенням регламенту одразу за основу та в цілому, коли рішення комітету прийняте лише цього ж дня о 10 ранку з сімома сторінками поправок з голосу.

Однією з головних новацій реформи державної служби та шансів для реформи в Україні було розмежування політичних посад і посад державної служби. Практика призначення на важливі посади з політичних міркувань та за гроші була і залишається поширеною, і Закон України „Про державну службу“, ухвалений 2015 року, став першою спробою гарантування чиновникам мінімальної незалежності від тиску та „ручняка“ політиків. Саме ці норми отримали схвалення від міжнародних експертів, зокрема від престижного аналітичного центру ЕС – Програми підтримки вдосконалення урядування та менеджменту (Програма SIGMA).

Законопроект ч.7126 суперечить принципам належного урядування Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР) та порушує взяті Україною на себе міжнародні зобов'язання щодо реформування системи державного управління, закріплені в Стратегії реформи державного управління на 2016-2020 роки, що схвалена Кабміном 24 червня 2016 року і суперечить навіть Стратегії національної безпеки, затвердженої указом

президента в 2015 році!

Цей законопроект руйнує Закон „Про державну службу“, прийнятий два роки тому і дає президентові можливість прямо призначати голів місцевих держадміністрацій без проведення відкритих конкурсів, навіть фейкових, і без оголошення вакансій. Без жодної процедури.

Цей законопроект відкидає нас на чотири роки назад, коли голови місцевих держадміністрацій були „ручником“ президента та мали без зайвих слів забезпечувати голоси на виборах. Відтепер зростання політики та державної служби має правову гарантію і завершилось, злившись в одне ціле. Голови місцевих держадміністрацій знову зможуть бути членами політичних партій, очолювати партійні осередки та бути депутатами місцевих рад. І будуть змушені забезпечувати перемогу владних партій, замість того, щоб служити людям району.

Та добре, коли все гібридне стає явним і відкритим. Маски зірвані. Псевдоевропейський та псевдодемократичний президент, солодко співаючи чотири роки про „реформу“ і „політичну неупередженість“ державних службовців, виявився під маскою звичайним „януковичем“, тільки зі знанням англійської мови.

Йому треба бізнес та необмежена влада. Йому треба адміністративний ресурс та ручні голови місцевих держадміністрацій, бо інакше вибори йому не виграти. Нам же – треба зміни в країні, а не новий Віктор Янукович.

І тут ми ніколи не зійдемося з президентом і не

(Закінчення на стор. 13)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Моряки є у закордонних тюрмах

КИЇВ. – 214 моряків – громадян України перебувають у закордонних в'язницях. Про це повідомило 11 листопада Міністерство закордонних справ України. У Греції, Індії, Іспанії, Італії, Лівії, Омані, Франції, Шрі-Ланці обрали тримання моряків під вартою як запобіжний захід. Деякі затримані намагаються вирішити свої проблеми власними силами і засобами, не звертаючись до консульств, профспілки, профільних організацій. Лише в 2015 році працювати на закордонні судна влаштувалися 69 тис. українців. („Укрінформ“)

■ Саакашвілі провів „Марш обурених“

КИЇВ. – 12 листопада прихильники колишнього президента Грузії, провідника партії „Рух нових сил“ Михайла Саакашвілі провели у Києві „Марш обурених“, у якому взяли участь до 500 осіб. Спершу вони зібралися на Михайлівській площі і рушили центральною частиною Києва до площі Конституції перед будівлею парламенту, де провели віче. Учасники протесту вимагають ухвалити закон про імпичмент і створити антикорупційний суд. Поліція не проводила обшуки учасників маршу перед входом на площу Конституції. (BBC)

■ Ракету будували і в Україні

КИЇВ. – У Державному космічному агентстві України повідомили 12 листопада, що модернізовану ракету-носію „Антарес“, до складу якої входить розроблений в Україні ступінь, успішно запустили з Центру космічних польотів в штаті Вірджинія. Головний розробник ракети – американська корпорація „Orbital ATK“, однак основну конструкцію першого її ступеня розробило конструкторське бюро „Південне“, а виготовив Південний машинобудівний завод. Ракету-носію призначено для доставки вантажів на Міжнародну космічну станцію, а також для запуску комерційних і державних космічних апаратів. (BBC)

■ Росія привезла пальне на Донбас

КИЇВ. – 13 Росії упродовж минулого тижня заїшли на тимчасово окуповані території Донбасу два залізничних ешелони – 14 цистерн з паливно-мастильними матеріалами, а також одна автомобільна колона з військовою технікою. Про це 13 листопада поінформував речник Міністерства оборони Андрій Лисенко. За даними розвідки, з території Росії надійшла також одна автомобільна колона з 11 автомобілів зв'язку, вантажівок „Урал“ та медичних автомобілів. („Укрінформ“)

■ Зняли прапор Угорщини

БЕРЕГОВО, Закарпатська область. – Угорщина вимагає від української влади відреагувати на випадок у місті 12 листопада. У Берегові відбулися заходи до 79-ої річниці створення організації „Карпатська Січ“. Коли учасники акції проходили повз будівлю міської ради, активісти стягнули з флагштока угорський національний прапор, який висить над міською радою згідно з рішенням депутатів від 2006 року. Поруч на будівлі висять прапори Берегова, України та Євросоюзу. Міністер закордонних справ Угорщини Петер Сіярто зазначив, що до МЗС Угорщини викличуть з цього приводу посла України в Будапешті. („Українська правда“)

■ Україна не залежить від російського газу

КИЇВ. – Завдяки реформі енергетики Україна вже два роки є незалежною від російського газу. На цьому наголосив 10 листопада Президент України Петро Порошенко під час Форуму представників місцевих громад, обраних від партії „Солідарність“. „Два роки Україна живе незалежно від поставок російського газу, які 24 роки нас ставили на коліна“, – підкреслив П. Порошенко. Всеукраїнський Форум представників місцевих громад відбувся в Українському домі. В роботі форуму беруть участь 115 голів об'єднаних територіальних громад, народні депутати України та представники уряду. („Укрінформ“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Статистика про православних християн

ВАШІНГТОН. — Дослідчий інститут „Пю Рісирч Сентер” 8 листопада оприлюднив статистику про стан православ'я, яке є третьою найбільшою гілкою християнства, начислюючи майже 260 млн. вірних. У 1910 році їх було 125 млн. і тоді вони творили 20 відс. всіх християн, тепер творять 12 відс. Понад три чверті православних (77 відс.) проживають в Європі. Майже у всіх 13-ох країнах Центральної та Східної Європи менше ніж половина православних (пересічно 35 відс.) підтримують з'єднання з Католицькою Церквою. Винятком є Румунія, де 62 відс. підтримують цю ідею. В Україні цей відсоток є 34 відс., а в Росії – 17 відс. Серед католиків у цих країнах пересічно 38 відс. є прихильниками з'єднання з Православною Церквою. Найбільше їх є в Україні – 74 відс. (www.pewresearch.org)

■ Польща виступає в обороні християнства

ВАРШАВА. — Прем'єр-міністр Польщі Беата Шидло заявила, що поляки підтримують Європейський Союз (ЕС) „де християнські традиції не підлягають ідеологічній цензурі”. Вона виступала 9 листопада на конференції Польського інституту міжнародних справ. Польща відмовилася від квоти прийняття емігрантів з мусульманських країн, кажучи що це є загрозою національній безпеці й стабільності. Публічні опитування в Польщі вказують, що три чверті поляків є проти прийняття емігрантів. Прем'єр також посередньо скритикувала Німеччину й Францію, кажучи, що „дебати про майбутнє ЕС мають провадитися з участю усіх причетних, а не в трьох чи чотирьох столицях”. („U.S. News & World Report”)

■ Прем'єр Британії скритикувала Росію

ЛОНДОН. — Прем'єр-міністр Великобританії Тереса Мей не щадила слів на адресу Росії за її намагання поширити розбрат та підірвати західні інституції. Виступаючи в Лондоні 13 листопада, прем'єр перестерегла Росію: „Ми знаємо, що ви робите. І вам не вдасться. Тому що ви недоцінюєте пружності наших демократій, міцну приналежність наших вільних і відкритих суспільств, і зобов'язання західних країн альянсам, які поєднують нас”. І тому „ми зробимо відповідні заходи, щоби протидіяти російській діяльності”. Т. Мей заявила, що навіть коли Британія покидає Європейський Союз, вона залишиться зобов'язаною втримати безпеку Європи через міцні економічні зв'язки з союзниками і НАТО. Це охоронятиме проти загроз зі сторони Росії. „Тому ми є рушійною силою для реформ НАТО, щоб цей необхідний альянс зміг краще запобігти й протистояти ворожій російській діяльності. Це чому ми збільшили нашу військову й економічну підтримку Україні”, – сказала вона. („CNN”)

■ Що думають Збройні Сили про Трампа?

ВАШІНГТОН. — Згідно з опитуваннями членів Збройних Сил США, проведених газетою „Мілітері Таймс” і оприлюдненими 24 жовтня, Президент Дональд Трамп користується підтримкою 44 відс. опитуваних, а 40 відс. не підтримують його. Серед рядових Д. Трамп має підтримку 48 відс. опитуваних, а серед офіцерів – 30 відс. На запит про те, як президент дає собі раду у військових справах, 55 відс. схвалили його діяльність, а 26 відс. скритикували. Аналітики звертають увагу на вплив деяких призначень. Наприклад, Секретар оборони Джеймс Метіс і голова штабу президента Джан Келі – обидва колишні генерали Морської піхоти – мають високу підтримку (84 відс. і 59 відс. відповідно) опитуваних. („Military Times”)

■ Савдійська Арабія дає доступ

ЕР-РІЯД, Савдійська Арабія. — Савдійська Арабія відкриє доступ жінкам до трьох спортивних стадіонів. Стадіони в містах Ер-Ріад, Джедаг і Даман „будуть доступні родинам у початкових місяцях 2018 року”, повідомив уряд 29 жовтня. Місяць раніше було оголошено, що жінкам буде дозволено керувати автомобілем наступного року. Це є частиною намагання Короля Сальман бін Абдулазіза реформувати цю консервативну ісламську державу. („NBC News”)

Патріярх Філарет освятив храм

Володимир Єфимов

ДНІПРО. – Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет 5 листопада освятив щойно збудований храм на честь Ікони Божої Матері „Несподівана радість”, а також представив громаді єпархіяльний комплекс „Українське подвір'я” у центрі міста, на вулиці Січових Стрільців. При єпархіяльному комплексі постійно працюватиме недільна школа для дітей.

4 листопада Патріярх Філарет зустрівся у обласній раді з керівництвом області. З участю керуючого Дніпропетровською єпархією Владикою Симеоном відбулося нагородження 25 добровольців та воїнів медалею „За жертвність і любов до України”.

5 листопада Патріярх Філарет відслужив Службу Божу, на яку прийшли воїни, капеляни, козаки, добровольці, матері, сини яких вважаються безвісти зниклими. Кілька десятків жінок приїхали з Кривого Рогу, аби Патріярх помолився за спасіння їхніх дітей і повернення додому.

Патріярх звернувся до присутніх, і зокрема, сказав: „Дві біди України – це війна та корупція, і з Божою допомогою їх треба подолати. Росія

Патріярха Київського і всієї Руси-України Філарета зустрічають біля нового храму. (Фото: Володимир Єфимов)

Новий храм на честь Ікони Божої Матері „Несподівана радість”.

напала на нас. Але ми не хочемо, щоб страждали український і російський народи. Путін розраховував на те, що його армія сильніша за українську, та не врахував на дух український – козацький дух. Тому ми і перемагаємо!”.

5 листопада Патріярх відвідав Менору – найбільший у світі єврейський центр (площа його приміщень 50 тис. квадратних метрів), де він, зокрема, сказав: „Наше спільне завдання – боронити українську державу. Завдяки патріотам вашого міста агресор не просунувся далі. Ми віримо, прийде час, коли він піде з України”.

„Місія Схід” відвідала першу лінію війни

Тижневу поїздку східними регіонами України провели з 26 серпня до 3 вересня „Місію Схід” члени Ліги Українців Канади та мережі „Вільні люди”. Відбулися зустрічі у 25 населених пунктах Харківської, Луганської, Донецької, Запорізької, Дніпропетровської областей з військовими, добровольцями, громадськими активістами та представниками місцевої влади.

„Ліга Українців Канади, Ліга Українок Канади, інші організації та структури українців Канади мають багато проектів та фондів на підтримку воюючої України майже в усіх сферах. Окремо для підтримки наших бійців було створено Фонд „Приятелі Збройних сил України”, який вже надав допомогу з початку війни на мільйони гривень”, – зазначив виконавчий

директор Ліги Українців Канади Орест Стеців.

„Мета „Місії Схід” – вивчення проблем, підтримка українських військових та громадських, релігійних середовищ й інших структур, які тримають першу лінію оборони на фронті і в тилу”, – наголосив заступник керівника мережі „Вільні люди” Дмитро Жмайло.

На Луганщині відбулися зустрічі з парафією Церкви Покрови Пресвятої Богородиці та її настоятелем о. Дмитром Романківим у місті Сватове, де з фінансовою підтримкою української громади Канади планується будівництво храму.

У Рубіжному представники місії завітали

(Закінчення на стор. 6)

Учасники „Місії Схід” під час перебування на сході України.

Українську активістку заарештували у США

ВАШІНГТОН. – 13 листопада активістку української діаспори Алексу Чопівську заарештували під час протесту біля Національного собору проти організованого за участю Посольства Російської Федерації концерту „За єдність“. Вона разом з мамою роздавали листівки відвідувачам концерту, в якому брали участь російський диригент Валерій Гергієв та піяніст Денис Мацуєв.

Обидва у 2014 році підписалися під листом у підтримку анексії Криму Росією та її політику стосовно України. Хоча В. Гергієв це пізніше і заперечував, зокрема кореспондентів „Голосу Америки“, однак його прізвище стоїть під колективним листом російських діячів культури Володимирів Путінові.

Охорона собору попросила жінок залишити територію. А. Чопівська, яка навчалася у приватній школі для дівчат при соборі, відстоювала своє право залишатися на території рідної для неї організації.

Начальник охорони викликав поліцію. Поліція вдягла їй наручники, посадила її до поліцейської машину і вивезла. У місцевому поліцейському відділку її протримали близько п'яти годин в камері, після чого відпустили. Жінці, яка очолює Американський центр за європейську Україну і є головним виконавчим директором та засновником Транснаціональної освітньої групи і директором Програми світової економіки в Інституті Аспена, буде на рік заборонено заходити на територію собору. Також, за словами охоронця, у неї буде судимість.

Решта протестувальників – вихідців з Росії та України – перемістилася за територію собору вниз по вулиці. Вони вигукували: „Не пий чай з КГБ!“, „Сором!“. Співорганізаторами концерту, крім Посольства Росії, виступили Центр мистецтв Кенеді, аналітична установа Wilson

Затримання Алекси Чопівської. (Фото: „Голос Америки“)

Center's Kennan Institute, Кармельський інститут російської культури та історії при Американському університеті та інші.

Посольство України в США повідомило „Голос Америки“, що українські дипломати відкинули запрошення відвідати цей концерт, бо вважають некоректним пов'язувати персоналії В. Гергієва і Д. Мацуєва, які підписали заяву на підтримку політики Кремля щодо окупації Криму, з ідеалами єдності, особливо в умовах агресії Росії проти України. Посольство висловило жаль з приводу участі американських недержавних структур, що „створює майданчик для російської пропаганди та маніпуляції громадською думкою в США“.

„На жаль, культура у цьому випадку стала цинічним інструментом для спроб зняття з міжнародного порядку денного питань щодо порушень норм міжнародного права з боку РФ“, сказало Посольство України.

„Голос Америки“

АМЕРИКА І СВІТ

■ Ув'язнили колишнього посадника міста

ПАТЕРСОН, Нью-Джерзі. — Колишній посадник Патерсону Гозе Торес з сльозами в очах вибачився 14 листопада перед тим, як суддя проголосив йому вирок п'ять років тюрми за те, що він наказав міським робітникам працювати над відновленням товарного складу, який був під орендою доньки й небожа Г. Тореса. Суддя також наложив грошову кару в сумі 10 тис. дол. і заборонив йому працювати для уряду в майбутньому. Демократ Г. Торес відслужив п'ять термінів у міській раді перед тим, як був обраний посадником в 2002 році. Того року його попередник, республіканець Мартин Барнс, був ув'язнений за корупцію. Г. Торес обіцяв запровадити реформи в цьому місті, яке розташоване 20 миль від Нью-Йорку. Він програв вибори в 2010 році, але був переобраний 2014 року. Генеральний прокурор Кристофер Пріно сказав: „Цей вирок демонструє, що ніхто не є понад законом, а особливо публічні урядовці, котрі нахабно надуживають владою, яка була довірена їм“. („Associated Press“)

■ Президент зустрівся з ветеранами

ДА-НАНГ, В'єтнам. — Напередодні свята Дня ветерана (11 листопада) Президент США Дональд Трамп зустрівся з ветеранами США з В'єтнамської війни. Зустріч пройшла в готелі у Да-Нангу, де президент перебував на зустрічі Азійсько-Тихоокеанського Економічного Співробітництва під час своєї 12-денної візити до Азії. „Ви є герої, котрі сповнили свій обов'язок перед нашою нацією“, – сказав президент. „І всі ви, серед найважчих обставин, виконали те, що мусіли виконати, і виконали це добре“. Президент сказав, що США не спочинуть аж поки не дізнаються долі 1,253 ветеранів, котрі пропали безвісти у тій війні, в якій загинуло понад 58 тис. американців. „Наші ветерани є національним скарбом, і я дякую їм за їхню службу, жертву і патріотизм“, – сказав президент. („The Washington Times“)

■ Комуністична партія має спасти китайців

ПЕКІН. – Комуністична партія Китаю поширює свою контролю більше, ніж за останніх кілька десятиліть. Минулого місяця Президент Китаю Хі Цінпінг отримав ще п'ять років влади на посаді генерального секретаря партії. Але він також був підвищений майже до рівня Мао Зедонга в комуністичному пантеоні, а його ім'я було вписане в партійну конституцію. Критики кажуть, що це є небезпечний зворот до культу особи, який спричинив трагічні наслідки в країні за часів Мао. Газета „Савт Чайна Морнінг Пост“ повідомила 14 листопада, що селянам в південносхідному Китаї сказано партійними урядовцями познімати образи Христа, а повісити світлини президента країни. В районі Юган в провінції Джіанг-ці селяни „добровільно“ скинули 624 релігійних образів і написів, і замінили їх 453 портретами президента. В місцевості Гвангджінбу, де одна третина населення (5,000-6,000 родин) є християнами, роздано понад 1,000 світлин президента з вказівками селянам, що вони „не повинні даліше уповати на Христа за поміччю, але на партію“. („The Washington Post“)

■ Виявлено фальшивий „доказ“ проти США

МОСКВА. — Росія часто критикувала роль США в Сирії, постійно кажучи, що американські збройні сили в тій країні не є ефективними у боротьбі з ісламською екстремістською організацією ISIS і навіть співпрацюють з нею. Але коли Міністерство оборони Росії на своїй веб-сторінці опублікувало „незаперечні докази“, що США є в союзі з ISIS, то це викликало багато глузу й насмішок від читачів, тому що опубліковані світлини були не з війни в Сирії, але з комп'ютерної відеогри з 2015 року. Читачі сторінки швидко зареагували на це 14 листопада саркастичними коментарями. Хоч міністерство спершу зняло російську версію свого матеріалу, а відтак англійську, читачі не перестали лаяти міністерство часто нецензурними словами за таке „приниження і сором“. („Newsweek“)

Киянин Павло Гриб – новий в'язень Росії

Левко Хмельковський

8 вересня Міністерство закордонних справ (МЗС) України висловило рішучий протест Росії у зв'язку з безпідставним затриманням 25 серпня 19-річного громадянина України Павла Гриба і триманням його в слідчому ізоляторі міста Краснодар Російської Федерації.

Федеральна служба безпеки (ФСБ) Росії затримала П. Гриба в білоруському місті Гомелі і потайки вивезла його до Росії. До Гомеля П. Гриб приїхав 24 серпня на побачення з російською дівчиною, 17-річною школяркою Тетяною з міста Сочі, з якою певний час листувався в електронних мережах. Тетяна не мала закордонного паспорту і тому не могла приїхати в Україну, а П. Гриб не наважувався їхати до Росії, знаючи про випадки затримання українців. З дівчиною до Гомеля приїхала її мама.

Зустріч біля залізничного двірця тривала не більше години. Молоді обмінялися пам'ятками, домовилися, що Тетяна таки приїде до юнака і П. Гриб пішов до автобуса, яким мав повернутися до Києва. Невідомі зупинили його і силоміць заштовхали до авто, вивели до лісу, потім на дві доби у російське село Ярцеве, а далі – до Краснодару. Лише 13 вересня в Росії з'явилося офіційне повідомлення про затримання П. Гриба.

Батьки юнака були особливо стривожені станом його здоров'я – П. Гриб страждає від захворювання системи кровообігу і постійно потребує ліків. Перелік таких ліків його сестра Ольга намагалася передати до брата через Тетяну, але влада відмовила у цьому. Також Росія не дозволила зустрітися з ним українським лікарям і дипломатам. Лише 18 вересня консул України Василь Кирилич отримав згоду на зустріч, яка тривала не 30 хвилин у присутності керівників ізолятора і з уживанням виключно російської мови.

У пресі з'явилися повідомлення про те, що Тетяна співчувала Україні у зв'язку з антиукраїнськими діями Росії і це стало основою її зближення з Павлом. Водночас є припущення, що ФСБ скористалася такими настроями Тетяни, щоб при-

Павло Гриб. (Фото: Gazeta.ua)

готувати для П. Гриба пастку у Гомелі. Кордон Білорусі і Росії не має охорони і це дозволяє на такі дії. Дівчині пообіцяли видати закордонний паспорт, якщо вона намовить українця приїхати до Гомеля. Проте паспорт вона не отримала. Журналіст київського телеканалу „Громадське“ Євген Саватеев спробував поговорити з Тетяною, після чого ФСБ заборонила їй спілкування з пресою.

МЗС України вимагає негайно звільнити П. Гриба та закликає міжнародну спільноту, правозахисні організації засудити жорстоке поводження російської сторони з незаконно затриманим українцем П. Грибом та посилити тиск на Російську Федерацію задля його звільнення.

Пам'ятаймо про вдів

В Україні середня тривалість життя чоловіків на 11 років менша, ніж у жінок (63.8 та 74.9 року відповідно). Цей розрив є більшим у сільських поселеннях – майже 12 років. Отже, вдів значно більше, ніж овдовілих чоловіків. І не тільки в Україні. І не тільки тепер. Коли вдів більше, овдовілим чоловікам легше знайти собі пару на подальше життя. Але не тільки матеріальні, побутові проблеми дошкуляють вдовам. З ними постійно живе сердечний біль від втрати. Не з кожним чоловіком було легко жити, щоденними турботами були хатні справи. Але його не стало і порожніє хата: діти виросли і пішли у самостійне життя, немає для кого борщ зварити і сорочку вишити.

Роки війни на сході України призвели до появи молодих вдів. Жертв війни оплакувала вся Україна. Про чоловіків-героїв писали газети, їм допомагали добровольці. Число жертв зросло і тепер у зведеннях втрат наводять цифри, а не імена. Про вдів майже не пишуть. А вдови залишилися і після Революції Гідності, після втрат у Києві.

Проблема молодих вдів не тільки в самотності. Коли гине чоловік, дружина продовжує жити у звичній колії: дитина, праця. Вдови не виставляють горе напоказ, але воно не зникає. У переважної більшості вдів здоров'я гіршає, хоч це і не завжди помітно іншим. Зростають побутові проблеми, труднощі з документами задля пенсії, житла, землі.

А ще зростає „солом'яне вдівство” – коли чоловік або жінка тривалий час змушені жити окремо через закордонне заробітчанство, тривалі відрядження. Це визначення народилося на згадку про соломку, якою раніше набивали матраци. І якщо дружина залишалася на ніч без чоловіка, її називали „солом'яною вдовою”. З українського представництва Міжнародної асоціації міграції повідомили: близько 2.5 млн. українців працюють за кордоном.

Український інститут соціології визначив, що заробітчанами переважно стають чоловіки середнього віку 33 роки, жителі невеликих міст (42 відс.), переважно західних областей України (37 відс.). Без чоловіка дружина бере на себе його обов'язки, тягне на собі весь побут. Найкращі почуття жінки скривджені, конфлікт зростає. За даними Державного інституту проблем сім'ї та молоді, за два останніх роки розпалося 11 відс. сімей заробітчан.

Про вдів реальних чи „солом'яних” має завжди пам'ятати суспільство, допомагати їм у взаєминах з державою, ще не очищеною від бюрократизму і корупції. Дуже важливе для них дружнє слово, запрошення на урочисті чи приятельські події. Вдівство настає неочікувано. Пам'ятаймо цю сумну правду.

ІСТОРІЯ

Меморіал в Нью-Йорку на честь активістки – уродженки Рівного

Євген Цимбалюк

У Центральному парку Нью-Йорку є пам'ятник-фонтан з скульптурним зображенням жінки, яка народилася в Рівному. Коли я про це дізнався, то зв'язався з Лідією Карповець, рівнянкою, яка наразі перебуває на американських теренах. Побувавши в парку, вона підтвердила, що прикрашає меморіал зображення Софії Лоуб. Фонтан відкритий у 1936 році, через сім років після того, як С. Лоуб (Саймон), уродженка Рівного, пішла з життя.

Представниця Волині увічнена в меморіалі за відстоювання прав людини, в першу чергу дітей на посаді президента Міського комітету дитячого соціального забезпечення. З її ініціативи було створено Комітет з питань соціального захисту дітей в Америці.

У 1925 році на Першому Міжнародному конгресі з благополуччя дітей в Женеві було прийнято її резолюцію про підтвердження права сиріт на сімейне житлове помешкання. Раніше вони могли жити лише у дитячих будинках. Її

Софія Лоуб

доповідь про сліпих дітей у США була одногосно прийнята Лігою Націй у 1926 році. Їй також вдалося домогтися впровадження у 42 штатах пенсій вдовам.

С. Саймон народилася у Рівному 1876 року. Її батьком був Шмуель Саймон, який був ювеліром та мав свою майстерню, матір'ю – Марі Кері. Ця родина після народження Софії прожила у Рівному сім років, а далі сім'я з шістьма дітьми, за батьковим рішенням, емігрувала в Америку. У 1896 році Софія вийшла за Ансельма Лоуба, їхнє подружжя протрималося 14 років.

С. Лоуб почала активно займалася літературою та журналістикою. Писала вірші, оповідання, статті, які розсилали до видавництва та газет. Ці твори, головною темою яких стали самотні матері й діти, що потребують допомоги, завоювали прихильність в американській аудиторії, зробили С. Лоуб відомою авторкою.

У подальшому часі С. Лоуб активно проявила себе в громадському житті. Серед її досягнень є створення дитячого майданчика у Центральному парку Нью-Йорку. У 1936 році звели на її честь меморіал у формі п'ятигранника з зображенням персонажів з „Аліси в Країні чудес” Люїса Керола. З отворів у пам'ятнику витікає джерельна вода, в пам'ять про С. Лоуб.

Фонтан на честь американської уродженки Рівного.

„Місія Схід“...

(Закінчення зі стор. 4)

до Центру туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді з подарунками.

У Новоайдарі разом з головою районної державної адміністрації Віктором Сергієнком представники місії відвідали вояків 14-ої та 58-ої бригад Збройних сил України, які утримують передові позиції в луганському напрямі, з'ясували їхні проблеми та потреби. Подібні зустрічі відбулися у Слов'янську, Краматорську, Олексієво-Дружківці, Костянтинівці.

Члени місії провели дві доби з бійцями спеціального підрозділу Головного управління розвідки Міністерства оборони України, які виконують бойові завдання на першій лінії

оборони в Донецькій області. Завдяки багаторічній підтримці Фонду „Приятелі Збройних сил України” вояки отримали мастила, запасні частини до військових та легкових авт, фінансову допомогу для виконання ремонтних робіт, а також військове спорядження та амуніцію.

Під час перебування безпосередньо на фронті, представники місії також відвідали передові лінії української оборони, центр планування операцій та взяли участь у тактичних заняттях на полігоні. Останніми містами на маршруті стали Маріуполь, Запоріжжя та Дніпро.

Військовим та громадським активістам сходу також важливі ці візити, щоб відчувати, що вони не одні на першій лінії оборони українських цінностей та свободи.

„Вільні люди”

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda”.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ”

Адміністрація / Оголошення

Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040

Fax (973) 644-9510

E-mail adukr@optonline.net

Передплата

Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода” або її видавця.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Симпозіум присвятили Голодоморові

Людмила Вусик

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – 5-6 жовтня в Генрі Медден бібліотеці Університету Каліфорнії відбувся перший в Каліфорнії симпозіум „Правда про голод: відкриття прихованої історії Голодомору, 1932-1933“, присвячений 84-им роковинам Голодомору-геноциду в Україні в 1932-1933 роках. Організували симпозіум Історичний департамент університету та 111-ий Відділ Союзу Українок Америки (СУА).

Доповідали вчені з Канади – проф. Любомир Луцук, Валентина Курилів, з України – проф. Володимир Сергійчук, з США – проф. Олег Воловина, проф. Олег Верес, Генадій Побережний, Даглас Ірвін-Еріксон, а також редактор і продюсер фільму „Гірки жнива“ Юрій Менделюк. Допомога у проведенні зустрічі надійшла від декана університету проф. Мішел ДенБест.

Організатори намагалися познайомити американську аудиторію з надбаннями української культури – вишивками, піснями та деклямуванням. Звучали пісні під бандуру у виконанні Олі Герасименко-Олійник, Іванни Таратули-Філіпенко, Марії Черепенко, Юрій Вигінний прочитав вірш Дмитра Павличка „Панахида за померлими“ українською та англійською мовами (у власному перекладі).

Відкрив симпозіум о. Григорій Зубач. З вітанням звернувся консул України в Сан-Франциско Олександр Кротенко. Від імені 111-го Відділу СУА Люба Кеске ознайомила присутніх з основними засадами СУА та прочитала спомини свідків Голодомору, записані нею в Україні.

Найгостріша дискусія відбулася між В. Сергійчуком та О. Воловиною щодо обліку жертв Голодомору. Проф. О. Воловина представив детальну аналізу втрат від Голодомору, але сама цифра втрат в 3.9 млн. осіб викликала заперечення В. Сергійчука, який на основі первинних документів, які є в архівах України, наполягає на втратах щонайменше 7 млн. осіб. Дискусія була

Учасники симпозіуму „Правда про голод: відкриття прихованої історії Голодомору, 1932-1933“.

досить гострою і показала, що такі обговорення потрібні між демографами та істориками і вони повинні дати справжні, науково підтверджені дані про втрати України під час Голодомору.

Цікавою була розповідь проф. О. Вереса про його працю в Комісії США в питаннях Голодомору та його співпрацю з Джеймсом Мейсом, який був виконавчим директором цієї комісії та зробив все, щоб світ дізнався про страшну трагедію України.

Проф. Д. Ірвін-Еріксон висвітлив теорію геноциду Рафаеля Лемкіна. Він пояснив, що хоча україн-

ська справа є найвищою стадією геноциду, але вона не підпадає під правове визначення цього терміну, тому українським вченим необхідно прикласти максимум зусиль, щоб довести світові та вченим інших країн, що це був насправді геноцид українського народу.

Майстер-класу з вивчення основ викладання в середніх та вищих навчальних закладах Канади провела В. Курилів, яка вже понад 10 років займається цією проблематикою і розробила навчальні матеріали „Великий Голод 1932-1933 років“. Г. Побережний представив електронну версію місць Голодомору, до

якої кожний тепер має доступ.

Фільм „Гірки жнива“ представив Ю. Менделюк, який також відповів на численні запитання. Студенти задавали запитання і жодне не залишалося без кваліфікованої відповіді.

Найбільше праці вклали в підготування симпозіуму проф. Вікторія Малко, Оленка Крупа, Л. Кеске, Оля Старов, Ірина Коротун, Людмила Вусик. Допомогли провести симпозіум California State University, Fresno, СУА, Український культурний центр Лос-Анджелеса (президент Павло Будило), „Millstones of History“ (виконавчий директор В. Малко), Фундація США „Український Голодомор-геноцид“ (президент Микола Кочерга), „Клуб Української Спадщини в Північній Каліфорнії“ (президент Любов Йова), „Українська Американська Координаційна Рада“ (віце-президент М. Черепенко) та „Steel Film LLC“ (продюсер І. Коротун). Крім того, фінансову допомогу надали „House of Ukraine in San Diego“, родина Княжицьких та о. Алекс Лимонченко, родина якого також постраждала під час Голодомору, родини Ірка Прокопович, Любомира Солука, Люсі Гозель, Л. Кеске та Адріан Кузич, а також члени Українського Арт-центру в Лос-Анджелесі (президент Дарія Чайковська).

Організатори симпозіуму (зліва): Люда Вусик, Галина Сахно, Юрій Менделюк, Ірина Коротун, Генадій Побережний, Люба Кеске.

Вшанували пам'ять УПА

ЧИКАГО. – 28 жовтня, з ініціативи Комітету з відзначення 75-ліття УПА, була відслужена Панахида на Цвинтарі св. Миколая у пам'ять воїнів УПА, які поховані в Чикаго. Панахиду віслужив Єпископ Чиказької Єпархії Української Католицької Церкви Венедикт Алексійчук у супроводі священиків. Українські Американські Ветерани та члени громади віддали честь тим воїнам, які боролися за незалежну Україну. Христия Верещак прочитала імена тих, які поховані на кладовищі св. Миколая, висловила визнання за їхню боротьбу в ім'я української держави. (Фото: Оля Сорока)

Ветерани прийшли...

(Закінчення зі стор. 1)

онального об'єднання жінок УАВ Оксана Козяк, від бой-скавтів США Петро Грицак, численні члени УАВ.

Хресною ходою від Української православної церкви св. Андрія Первозваного прибули Архiepіскоп УПЦ США Даниїл, настоятель храму митрофорний протерей Юрій Сівко, численні священики і

семінаристи.

У сслуженні з ними Владика Даниїл відслужив Молебень і Літію, виголосив промову про жертвенність українських ветеранів у війнах, які довелося вести США, згадав словом вдячності воїнів, які боронять Україну у двобої з російським агресором.

Промовляв також М. Грицак. Владика Даниїл, М. Грицак, В. Боднар і М. Федірко поклали вінок до пам'ятника УАВ.

Учасники святкової церемонії.

Посол Стівен Пайфер виступив у Філядельфії

Лев Івасків

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Старший дорадник Програми закордонної політики при Інституції Брукінгса у Вашингтоні Посол Стівен Пайфер 19 жовтня двічі виступив у Філядельфії, представляючи свою нову книжку „The Eagle and the Trident” з підзаголовком „U.S.-Ukraine Relations in Turbulent Times”.

Перший виступ був у Менор Коледжі перед публікою, яка складалася з 50 осіб, більшістю молодих студентів. Увечері він виступив перед 30 американцями на запрошення Ради світових справ. Обидві доповіді викликали велике зацікавлення і багато дискусій на теми американсько-українських відносин впродовж 25 років після розпаду СРСР.

Посол виразно описав успіхи й невдачі політики США щодо України. На його думку, Америка занадто

натискала на Київ, щоб позбутися ядерної зброї, забуваючи при тому такі проблеми Києва як національна безпека і поширення корупції.

На запит, чи Україна повинна була затримати собі ядерну зброю, посол пояснив, що на це треба було б видати величезні гроші, яких Україна не мала, а також це було спричинило б міжнародну дипломатичну ізоляцію країни.

Говорячи про „Будапештський меморандум”, посол підкреслив, що США не могли дати Україні гарантії безпеки так як НАТО, але тільки запевнення.

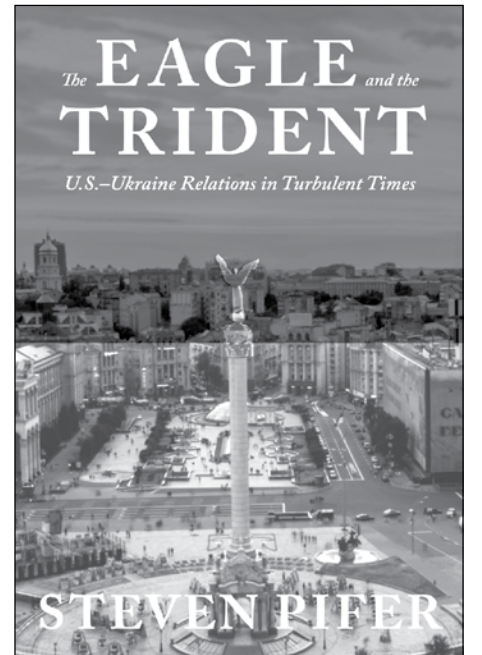
С. Пайфер тверезо оцінив проблему російської агресії в Україні і подав практичні поради. Продовження економічних санкцій на Росію і надання детальної зброї Україні збільшить ціну, яку Росія мусить платити за війну в Україні. Посол також рекомендував зміцнити зв'язки України з Європейським

Союзом і НАТО, бо багато можна досягнути, навіть не маючи формального членства.

С. Пайфер пригадав, щоб не забувати за Крим. На його думку, економічний успіх України притягне Крим на сторону України. Посол підкреслив, що поборення корупції є так само важливим як боротьба з Росією.

Професійна кар'єра С. Пайфера охоплює 27 років дипломатичної служби, зосереджуючись на відносинах між США і колишнім Советським Союзом та Європою. В 1998-2000 роках він займав пост посла США в Києві. Він також служив спеціальним дорадником для президента і старшим директором в справах Росії, України та Євразії на Раді Національної Безпеки.

Книжка С. Пайфера має 374 сторінок. Обкладинка є синьо-жовтого кольору і зображує Майдан Незалежності в Києві.

Обкладинка книжки Стівена Пайфера „The Eagle and the Trident”.

Провели конференцію Північно-американського консорціуму української спадщини

Юрій Добчанський

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерсі. – Збереження і доступ широкого загалу до багатих українських архівних і музейних колекцій Північної Америки було головною темою трьохденної конференції „Збереження і реставрація”, яка була організована і проведена 27-29 жовтня. Ця конференція стала унікальною нагодою для членства Північно-американського консорціуму української спадщини ознайомитися з діяльністю музеїв, архівів та бібліотек. Цьогорічна конференція, яка проводиться раз у два роки, була організована спільними зусиллями Українського Історичного і Освітнього Центру в Сомерсеті, Нью-Джерсі, та Українського Музею Нью-Йорку.

Учасників конференції, які прибули до Сомерсету 26 жовтня, тепло привітав Митрополит Української Православної Церкви США Антоній. Цитуючи слова Патріярха Мстислава, він підкреслив важливість збереження і охорони української культурно-історичної спадщини.

Планування та організацію конференції провели Наталя Гончаренко і Михайло Андрець з Українського Історичного і Освітнього Центру, Ганя Кріль-Пизюр, Дарія Байко і Марія Ревакович з Українського Музею.

Спонзорували конференцію Українсько-Американська Федеральна Кредитова Співка „Самопоміч” (Чикаго), Федеральна Кредитова Кооператива СУМА (Йонкерс, Нью-Йорк) і компанія „Міст-Америка” (Порт-Редінг, Нью-Джерсі).

Учасники конференції відвідали Метрополітен-музей мистецтва у Нью-Йорку, де побачили працю музейного Центру текстилю ім. Антоніо Ратті. Цю візиту організувала куратор збереження текстильних колекцій музею Метрополітен-музею мистецтв Ольга Ярема-Винар, яка також є членом управи Українського Музею. Гостей супроводжували куратори колекцій текстилю Александра Барлов та Ізабелла Ким. Учасники конференції

Учасники конференції Північно-американського консорціуму української спадщини.

також відвідали Український Інститут Америки.

В Українському Музеї вони оглянули виставку Богдана Божемського та побачили підготування нової виставки народного одягу до відкриття 12 листопада. Директор Українського Музею Марія Шуст і куратор нової виставки Любов Волинець надали детальні пояснення щодо обох виставок і провели тур колекційними фондами музею.

В додаток, Український Музей організував доповіді запрошених на конференцію старшої реставраторки з „Art Conservation Group” Ерин Тумі, яка мала доповідь „Марш часу – поломки, пошкодження водою і недбала реставрація”, та головного і старшого реставратора з „Period Furniture Conservation” Юрія Янчишина „Підхід реставратора до оцінки стану об'єкту мистецтва”.

День закінчився вечерею у ресторані в „Українському селі” Нью-Йорку.

Конференція продовжилася в Сомерсеті, де на ранковому засідан-

ні архівіст-фотограф Гері Д. Сарецкі з Монмута, Нью-Джерсі, поділився своїми спостереженнями щодо збереження родинних фотографій протягом свого 40-річного досвіду у цій ділянці.

Архівіст і реставратор унікальних колекцій і архівів при Університеті Ратгерс Тим Корлісс зробив доповідь про збереження і реставрацію артефактів на папері. Архівіст Українського Історичного і Освітнього Центру М. Андрець розповів про збереження і реставрацію аналогових аудіозаписів на плівках.

Доповідачі також надали детальні списки першоджерел літератури та підприємців, активних у ділянці збереження і реставрації фотографічних, паперових та аналогових аудіоартефактів.

Учасники конференції оглянули бібліотеку центру та нову виставку „Shepherding Ukrainian Orthodoxy in a New Land: The Metropolitans of the Church”, а також ще не закінчене приміщення майбутнього

музею. До плянів музею входять Національний меморіал Голодомору, освітні аудиторії та кімнати для конференцій, залі для виставок церковних речей, килимів і вишивок, творів мистецтва, раритетних книг.

Суботній вечір був присвяченим загальним зборам членів української спадщини Північної Америки. Учасники конференції ділилися про нові проекти, ініціативи, досягнення і проблеми, можливості співпраці для збереження культурно-історичної спадщини. Продовження діяльності об'єднання було запевнене запрошенням Ольги Алексич з Гарвардського університету провести наступну конференцію восени 2019 року в Кембриджі, Массачусетс.

Конференція закінчилася Службою Божою в меморіальній церкві св. Андрія і відвідинами місця останнього спочинку Патріярха Мстислава.

Переклад: Юрій Міщенко

УКРАЇНСТВО В СВІТІ

Виставку про 50-ліття SKU показують в Україні

Зоряна Харів

17 жовтня у Верховній Раді України почалася просвітницька акція Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) Національного університету „Львівська політехніка“ – відкриття виставки „Світовий Конгрес Українців: вчора, сьогодні, завтра“. Її створив МІОК з нагоди 50-ліття SKU.

Відкрила виставку голова Підкомітету з питань регіонального та транскордонного співробітництва між Україною та країнами ЄС Верховної Ради України Оксана Юринець. Серед учасників відкриття були генеральний секретар SKU Стефан Романів, директор Української Національної Інформаційної Служби Українського Конгресового Комітету Америки Михайло Савків, голова Комітету Верховної Ради у закордонних справах Ганна Гопко, директор Представництва SKU в Україні Сергій Касянчук, директор Центрального державного архіву закордонної української Ірина Мага.

Виставка про 50-ліття SKU в Києві.

Після успішного показу мандрівної виставки у Києві виставка поїхала до Полтави. 18 жовтня у Полтавському краєзнавчому музеї ім. Василя Кричевського за сприяння директора музею Олександра Супруненка відбулася презентація виставки

про історію та діяльність SKU.

Урочисто відкрив виставку Володимир Годзенко – заступник директора музею. Виступили заступник директора МІОК Андрій Яців, старший науковий співробітник Оксана П'ятовська, молодший науковий співробіт-

ник Юрій Марусик. Було вручено іменну подяку від імени SKU студентці Ксенії Янко, родом з Полтави (подяку вручили її бабусі Валентині).

Виставку було представлено 19 жовтня у місті Дніпро, у центральній міській бібліотеці. Заступник начальника Управління молоді, позашкільної освіти та національно-патріотичного виховання міської ради Лариса Ковальчук наголосила, що є великою честю для Дніпра приймати цю виставку і в такий спосіб долучитися до відзначення 50-ліття найпотужнішої організації української діаспори.

Заступник директора бібліотеки Наталія Шелест висловила сподівання, що виставка ще повернеться в Дніпро на більш довгий термін, а також запевнила, що бібліотека може стати тим просвітницьким майданчиком, який об'єднає відвідувачів різних вікових категорій для вивчення та розуміння досягнень світового українства.

Київ

День Подяки – найкраща пора застрахувати ЖИТТЯ – те, за що ми найбільш вдячні!

ПРИДБАЙТЕ*:

- ЖИТТЄВЕ СТРАХУВАННЯ (Life insurance)
- СТРАХУВАЛЬНИЙ СЕРТИФІКАТ (Endowments)
- АНУІТЕТИ (Annuities)

Миттєвий обрахунок щомісячних вкладок:

888-538-2833

* Доступне не в усіх штатах.

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • Загальні інформації – 800-253-9862

www.UkrainianNationalAssociation.org • facebook.com/UkrainianNationalAssociation

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- 120 років на службі діаспорі
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати: 973-292-9800 дод. 3042

Річна передплата – \$90. Додайте лише \$5 і матимете обидві версії – паперову і електронну

Надходить Різдво....

Даруйте добро...

Проект Різдвяних листівок/карток УНСоюзу

Надходить Різдво, несе з собою світлу радість. Це також час, коли ми думаємо про потреби інших — час щедрого дарування. Просимо долучитися до щорічного благодійного проекту УНСоюзу — Різдвяний подарунок і фінансова підтримка для зареєстрованої благодійної 501(c)(3) організації — Української Народної Фундації (УНФ) і Центру української спадщини на Союзівці.

Щорічний проект прекрасних різдвяних карток/листівок надає необхідну допомогу Союзівці у її головній меті — збереженні української культурної спадщини, мови і культури. Понад 500 дітей беруть участь в літніх таборах Союзівки — у програмах спорту, народних танців, мови для дітей і підлітків, загального знання української спадщини для кожного віку. Чим глибше ми знаємо свою етнічну спадщину, тим сильнішим стає почуття власної гідності і самоцінності національної ідентичності в багатоманітному світі.

Союзівка також організує найбільший фестиваль української культури і музики в Сполучених Штатах. Ваші щедрі пожертви забезпечують тривкість і тяглість цієї діяльності.

В цей різдвяний час просимо також застановитися над благодійною підтримкою україномовної газети „Свобода“ і англomовної „The Ukrainian Weekly“, які передають новини про Україну і українців по цілому світі.

За невелику пожертву в розмірі 30 дол. США, УНСоюз пропонує своїм членам набір десятих красиво оформлених листівок-карток — вісім різдвяних та дві листівки загального характеру із конвертами. Незабаром деякі члени отримають набір карт поштою. УНСоюз заздалегідь дякує за щедрі пожертви і підтримку. Інші можуть замовити набір карт, заповнивши долучену форму та надіславши її до Головної Канцелярії на адресу: UNA, Christmas Card Project for UNF, PO Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054. Зателефонуйте за дальшими інформаціями на тел. 800-253-9862.

УНСоюз заохочує своїх членів підтримувати цей щорічний благодійний проект.

Спасибі заздалегідь за Вашу підтримку і щедрий подарунок.

Ми бажаємо вам та вашим родинам радості, миру та веселих Свят!

Yes, I would like to join the UNA's Christmas Appeal and support Soyuzivka-UNF. Suggested donation for 1 box of 10 cards (8 Christmas and 2 all-occasion cards) is \$30.00. Additional boxes available at \$20.00 each. Orders and payments can be made online. Follow links on www.soyuzivka.com. For more info call 800-253-9562 or email trytjak@una-inc.org

Enclosed is my gift for the Christmas card project.

1 box at \$30.00 (Please check) _____ Additional Boxes at \$20.00 _____

I would like to make an additional donation of:

☐ \$ 1,000 ☐ \$500 ☐ \$250 ☐ \$100 Other \$ _____ to:

Soyuzivka Heritage Center _____ ; The Ukrainian Weekly/Svoboda Press Fund _____ ;
Ukrainian National Foundation - General Fund _____

I will pay by Check _____ ; Credit card _____

Credit Card Type _____ Exp. (MM/YY) ____/____ Card # _____

CVN _____ Signature _____

Name _____

Address _____

City _____ State _____ Zip _____

Telephone _____ Email _____

Please make checks payable to Ukrainian National Foundation-UNA Christmas Appeal.

Mail to: Ukrainian National Association, PO Box 280, Parsippany, NJ 07054.

Donations are deductible as permitted by law.

Soyuzivka
Heritage Center

Користайте тепер -
відсотки та умови на моргеджах найвигідніші!

Звертайтеся до
Кредитівки Самопоміч
Нью Йорк

3.90%* APR

незмінний відсоток
25-ти річний термін

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

Головне бюро:

108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

E-mail: Info@selfreliancenyc.org; Website: www.selfreliancenyc.org

Outside NYC call toll free: 1-888 - SELFREL

Вигідно росташовані філії:

KERHONKSON: 6329 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938; Fax: 845 626-8636

UNIONDALE: 226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393; Fax: 516 565-2097

ASTORIA: 32-01 31ST Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506; Fax: 718 626-0458

LINDENHURST: 225 N 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990; Fax: 631 867-5989

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

EQUAL HOUSING
LENDER

SRNYFCU NMLS# 699320

*Потрібно 20% завдатку; 1-4 родинний дім для вжитку домовласника; без нараховування точок (no points); нема штрафу за передчасне сплатення позички; 300 місяців до сплати; \$1,000 позичка коштує \$5.22. Відсотки на позичках можуть змінитись в будь-який час без попереднього повідомлення. APR - Annual Percentage Rate, в річному відношенні.

НОВИНИ НАУКИ

Вели мову про дорогоцінності Княжого Києва

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ – 2 листопада на форумі Релігійного Товариства Українців Католиків „Свята Софія“ США та Осередку Праці Наукового Товариства ім. Шевченка відбувся заключний виклад осіннього семестру. Доповідь „Дорогоцінності Княжого Києва в колекціях Заходу“ виголосила археолог, автор монографії „Скарби княжого Києва“, колишній редактор газети „Українська Думка“ у Лондоні д-р Людмила Пекарська.

За її словами, Київська Русь була однією із наймогутніших держав в історії європейської цивілізації, а завдяки розлогим політичним, економічним та культурним контактам її столиця стала центром розвитку усіх ділянок життя. Княжий Київ міг пишатися численними пам'ятками архітектури: Десятинною та Андріївською церквами, Михайлівським та Софійським соборами, а також цінними артефактами та вишуканими золотими виробами.

Перший речовий скарб Княжої Доби було знайдено у XVIII ст. і дотепер вдалося їх виявити понад 60, частина з яких опинилася поза межами України, зокрема в США та Великій Британії. У 1954 році побачила світ книга Галини Корзухіної „Русські клади“, у якій було поміщено 52 скарби княжого Києва. Доля понад половини із них довгий час залишалася невідомою і саме завдя-

ки зусиллям Л. Пекарської їх вдалося віднайти та описати у згаданій вище монографії „Скарби княжого Києва“.

Більшість із цих скарбів були виявлені в XIX ст. під час будівельних робіт у „Верхньому місті“: їх знаходили в нішах стін, у фундаментах стародавніх будівель, на території церков та монастирів, у спеціальних тайниках, просто в землі. Речі надходили до приватних та музейних збірань, ставали предметом досліджень археологів, істориків, мистецтвознавців. Найбільша група речей київських скарбів – це різноманітні прикраси з дорогоцінних металів – золота, електра (сплав золота й срібла), срібла, – оздоблені емаллями, перлами, черню, коштовним камінням, різнокольоровим склом, зерню та філігранню, що має своєрідний стиль з мотивами птахів, сиринів, дерева життя, рослинним та геометричним орнаментом.

За словами Л. Пекарської, численні дорогоцінності княжого Києва, що були сховані у свій час у вигляді скарбів, свідчать про досконалість і витонченість прикрас князівсько-боярського убору, про високі досягнення декоративного мистецтва Київської Русі.

Товариство „Свята Софія“ США

Доповідає археолог, д-р Людмила Пекарська. (Фото: Стефан Фартушок)

Антипольських...

(Закінчення зі стор. 2)

Володимира В'ятровича. А Президент Польщі Анджей Дуда закликав керівництво України не призначати на високі посади осіб з антипольськими поглядами. Що це, як не тиск на Україну? Чи це початок чергової гібридної війни? Наразі на дипломатичному, політичному рівні.

Про найгірше думати не хочеться. Але хто міг колись подумати, що Росія анексує Крим? Хто міг подумати, що Кремль воєнним шляхом буде створювати якусь Новоросію? Хто попівся на молоці, дмухає на воду. Особливо, коли бачить,

що і вода починає закипати. Бо маючи гіркий досвід на сході України, не можна відкидати, що за певних обставин, наприклад, за подальшої повномасштабної агресії Росії, ослабленні України, при іншій, ще більш націоналістичній владі у Польщі, наші західні сусіди можуть спокуситися на пропозицію Кремля поділити Україну. Не хочеться думати про реваншистські сценарії, які можуть визрівати у чийось головах, але науки історії вчать, що такого розвитку подій виключати ніяк не можна.

На жаль, в історії є приклади, коли Польща і Росія, незважаючи на взаємну ворожість, війни, домовлялися за рахунок України. Не випадково цей сценарій озвучив одіозний російський політик

Володимир Жириновський. Нагадаю, ще три роки тому, одразу після анексії Криму, Держдума Росії надіслала Польщі офіційного листа, у якому В. Жириновський пропонував Варшаві поділити українські землі. А саме згадати про землі Західної України, які начебто повинні належати Польщі і, відповідно, вимагати проведення референдуму про приєднання до складу польської держави п'яти західноукраїнських областей, щоб „відновити історичну справедливість“. Ці зерна могли прорости у благодатному шовіністичному ґрунті, який останнім часом польська влада так рясно підживлює. Інцидент з В. Вашиковським міг бути однією з ланок цієї „багатоходовки“.

Ні в українському суспільстві, ні у владі, ні в політикумі немає антипольських настроїв, про які казав А. Дуда. Але однозначно антиукраїнська „історична“ політика польської влади їх може спровокувати. Головне, на цю провокацію не піддатися. І розраховувати тільки на себе. Діяти за принципом „Нам своє робить“.

P.S. Як повідомив історик, завідувач відділу Рівненського обласного краєзнавчого музею Ігор Марчук, віце-консул Польщі у Луцьку Марек Запура під час круглого столу заявив, що „Львів — то є польське місто“.

„Високий замок“

Наталія Балюк – головний редактор газети „Високий замок“, Львів.

Бій з власною тінню

(Закінчення зі стор. 3)

трішніх справ роботи Національного антикорупційного бюро України.

І тут усі намагання аналітиків шукати „третю силу“ (наявність якої справді є цілком можливою), аналізувати вірогідність руйнування парламентської коаліції (якої і без того не існує) та дочасних виборів (які є спільним жахом для обох корпорацій) – є другорядними. Адже питання „хто кого?“, як на мене, має чітку відповідь.

Вони – нас. Суспільство і держа-

ву. Бо цей конфлікт остаточно руйнує надії суспільства на спроможність нинішньої „еліти“ конструктивно і спільно працювати на державний інтерес. Цей акт політичного ексгібіціонізму, при критично низькому рівні довіри до існуючих владних інститутів, остаточно вбиває навіть залишки надії і довіри у нашому суспільстві.

Між іншим, А. Аваков кілька років тому говорив, що влада, яка прийшла на хвилі Революції Гідності, ніколи не повторить помилки, що звела нанівець збудовані Помаранчевої революції. На жаль, ці свої посили 2014 року він забув. Попри усі розмови, історія

так нічому і не навчила учасників цього конфлікту.

Інстинкт захисту власних інтересів у ситуації, яку ми бачимо, переміг. Такою мірою, що люди навіть перестали вже імітувати „командність“, єдність і спільні цінності, відкривши суспільству усі свої вади, справжні мотиви, засвідчуючи повну відсутність політичної культури.

Під час війни та небувалого рівню злочинності дві політичні корпорації затято чубляться за збереження і розширення своїх позицій. Вони однакові, для кожного це – бій з власною тінню. Тому у цьому конфлікті не буде того, хто виграє.

Тим більше, що він затягує, як у вир – услід за наплічниками пішли бронемашини. Далі, за законами жанру, якщо не зупинитись, підуть танки, літаки, ракети і супутники.

На цьому тлі наша спільна надія полягає у тому, щоб завдяки подібним внутрішньовидовим конфліктам, суспільство навчилося надалі розпізнавати тих, хто буде думати про людей, про сенс існування державної влади, який полягає у тому, щоб виживати спільно заради розвитку. А не керуватися лише власним самозбереженням у владі.

„Українська правда“

Маски зірвано...

(Закінчення зі стор. 3)

знайдемо компромісу – бо на реформи він погоджується рівно в тій частині, в якій вони не заважають його збагаченню, його необмеженій владі та збагаченню його дрібних феодалів на місцях.

Це вже не перша спроба фактично скасувати Закон „Про державну службу“. Перша була від Артура Герасимова. Тоді на захист норм закону виступили посли чужоземних держав, і нам вдалось відстояти норми закону. Цього разу законопроект подали депутати від „Волі народу“.

Представники президента скаржаться на відсутність вертикалі влади на місцях. Утім, це повноваження самого президента. Наразі президент не оголошує конкурси на низку посад голів районних держадміністрацій. Постійно впливає аргумент щодо російської збройної агресії. Та де був цей аргумент, коли Херсонська обласна держадміністрація була пів року без голови, бо президент не признавав конкурс на посаду, хоча область знаходиться в безпосередній близькості до лінії фронту?

Ігри в демократію закінчено. Спроби відкритих конкурсів (хоча щодо їх проведення є низка питань) протримались пару років. Чинна влада хоче перемогти на всіх майбутніх виборах

і розуміє, що без адміністративного ресурсу їй це не вдасться. Щоб згадати про всі загрози використання адмінресурсу, можна ознайомитись з дослідження центру „ОПОРА“ щодо ролі голів місцевих держадміністрацій у передвиборчому процесі 2012 року: тоді місцеві держадміністрації використовували гроші місцевих бюджетів в інтересах потрібних кандидатів; чинили політичний тиск на незалежних кандидатів та зловживали місцевими медіа.

Прийняття законопроекту ч.7126 стало значним кроком назад у реформі державної служби, адже найпрогресивніші норми Закону України „Про державну службу“ тепер скасовані. Реформи держав-

ної служби з цієї владою не буде. Нам треба це усвідомити, друзі. У неї й так було мало шансів, але закон давав нам законні можливості та шанси на зміни. Тепер немає й шансів. Нам треба всім нарешті вийти з заручників „напівреформ“ для піару, з цієї гібридної співпраці з владою і подивитися правді в очі. Це дуже очищує та заспокоює. Гірка правда краще будь-якої шоколадної брехні і солодких посмішок.

„Українська правда“

Альона Шкрум – Народний депутат України, голова парламентського підкомітету з питань реформи державної служби, Київ.

Like us on
Facebook

Ваше омріяне житло може стати реальністю з низьковідсотковою іпотекою від Кредитівки СУМА

Кредитівка СУМА є банківська установа, яка надає повний спектр
фінансових послуг та обслугує наших членів вже понад 50 років

15 річний незмінний відсоток

**2.95%
APR***

30 річний незмінний відсоток

**3.95%
APR***

* The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APRs are as low as the rates advertised above. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay. Rates are for qualified borrowers who meet certain criteria. Rates and terms are subject to change without notice. 10% down for first time home-buyer, otherwise 20% down. Membership requirements apply. Other rates and terms are available. Contact the credit union for full loan details.

SUMAFcu NMLS# 527694

Наші філії зручно розташовані для ваших послуг

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org

Вісті Фундації ім. Івана Багряного

Листопад 2017 року, ч. 206

Відкрили пам'ятник Іванові Багряному

Станіслав Бондаренко,
головний редактор „Літературної України“

ОХТИРКА, Сумська область. – Біля будівлі районної адміністрації 2 жовтня урочисто відкрито та освячено пам'ятник видатному українському письменникові Іванові Багряному (справжнє прізвище – Лозов'ягін). Цей талановитий прозаїк, поет, драматург, публіцист, портретист і політичний діяч, котрому довелося пройти через катівні НКВД, зумів не втратити людської гідності і залишитись у пам'яті народу одним із провідних патріотів України.

У 1963 році філія Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) в Чикаго розпочала акцію за надання Нобелівської премії з літератури І. Багряному, але раптова смерть письменника перешкодила офіційному висуненню його на цю нагороду. Він написав два визначні романи „Сад Гетсиманський“ та „Тигролови“ ще за 20 років до написання Олександром Солженіциним „Архіпелагу ГУЛАГ“. Похований письменник у місті Новий Ульм (Німеччина).

В урочистостях взяли участь міський голова Ігор Алексеев, голова районної ради Юрій Бублик, український письменник Олександр Шугай. Погруддя освятив Благодійний Охтирського району протоєрей Андрій Бринчак разом з духовенством Охтирського Благодійного Української Православної Церкви Київського Патріархату.

Багато охтирців прийшли вшанувати пам'ять видатного земляка.

О. Шугай розповів про встановлення пам'ятника: „Плянувалося встановити ще торік, 2 жовтня, до 110-річчя І. Багряного. Разом з скульптором, заслуженим художником України Степаном Куцим, добираючи належний камінь та прийнятну ціну, довелося гасати по різних заводах та підприємствах. Охтирка, з якою вже зріднився, розташована далеченько, майже за 400 кілометрів від Києва, а треба ж було їздити туди й назад. У мої 77 років, не маючи власного транспорту, це непросто. А загалом до пам'ятника я йшов 27 років! Тобто відтоді, як у квітні 1990 року уперше приїхав до Охтирки, щоб віднайти сліди письменника. І мені пощастило! Я встиг зустрітися з рідними письменника, порозмовляти з ними. Про все це одразу ж

На відкритті пам'ятника видатному українському письменникові Іванові Багряному.

розповів на сторінках „Літературної України“, а згодом видав роман-дослідження „Іван Багряний, або через терни Гетсиманського саду“. Потім видав двокнижку „Іван Багряний: нове й мало-відоме“, „Крапля сонця у морі блакиту“ (повість про репресованого в 1920-их роках минулого століття і забутого всіма літератора Аркадія Казку), „Цвіт Вишні, або Втрачене кохання Василя Мисика“ та інші.

Загалом у мене виходить так: з'являється книжка про письменника, після чого йому ставлять пам'ятник. У Седневі на Чернігівщині вшанували пам'ятником А. Казку. Це сталося 2011 року, після виходу моєї книжки про забутого літератора. Газета „День“ відгукнулася на цю подію публікацією з вельми влучною назвою: „Від книжки – до пам'ятника“.

Встановити пам'ятник І. Багряному допомагала Фундація ім. І. Багряного, зокрема член управи Олексій Коновал. Пам'ятник встановлено як подарунок землякам від закордонного українства. Символічно, що пам'ятник стоїть поруч з будівлею Охтирської адміністрації (в цій старовин-

ній будівлі цікавої архітектури він, безперечно, бував), а ще неподалік – пам'ятник воїнам, які полягли в боях з московським агресором на сході України, та загиблим патріотам „Небесної сотні“.

Від самого початку розуміння й підтримку цієї благодійної справи виявили земляки письменника, Охтирський міський голова Ігор Алексеев та місцеві активісти, насамперед Катерина Макаренко. З нею ми готували перший, 85-річний ювілей, і відкривали меморіальну дошку на батьківській хаті І. Багряного, потім відзначали й наступні ювілеї письменника. Значну практичну допомогу надав голова Сумського земляцтва у Києві Іван Рішняк.

На свято зібралося чимало мешканців, серед них і далекі родичі Багряного, вчителі та учні місцевої гімназії ім. Бориса Антоненка-Давидовича. Сподіваюся, що тепер тут відбуватимуться щорічні Багрянівські читання, а талановита молодь для цього є (гімназія, на базі якої можна проводити цей важливий навчальний захід, зовсім поруч, варто лишень проявити ініціативу і докласти належного старання).

Маю ще заповітну мрію, щоб батьківська хата І. Багряного (вона збереглася) стала його музеєм, незгасним вогнищем української культури й патріотизму для прийдешніх поколінь.

Щиро дякуємо за підтримку Фундації!

Від часу появи попередньої сторінки Фундації ім. Івана Багряного прислали пожертви на різні цілі такі особи: 300 дол. – **Люба Жура** в пам'ять чоловіка Бориса на потреби Фундації та на книжку „Україна і Росія“, 150 дол. – **Олександр Полець** (з них 100 дол. на пресовий фонд журналу „Бористен“ та на передплату журналу особам в Україні і 50 дол. на потреби Фундації), 148 дол. – **Віктор Бабанський** на пачку харчів для родини поранених воїнів, по 100 дол. – **Людмила Доброноженко** для поранених воїнів на сході України та д-р **Мико-**

ла Скиба для постраждалих родин на сході України, 75 дол. **Оля і Петро Матули** на потреби Фундації (вже після прислання грошей П. Матула помер. Фундація висловлює співчуття його родині), 50 дол. – **Андрій Смик** на потреби Фундації та 25 дол. – **Юрій Криволап** для преси.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми жертвами, щоб вона могла допомагати видавництвам, журналам та газетам України, пораненим воїнам та сиротам.

Дописи і листи
до Фундації ім. Івана Багряного,
членські внески і пожертви
просимо посилати на адресу:

Bahriany Foundation
19669 Villa Rosa Loop
Fort Myers, FL 33967

Сторінку редагує Олексій Коновал

Як врятувати...

(Закінчення зі стор. 2)

рішенням тодішнього Президента Віктора Януковича), не передбачені домовленостями зміни в меморіалі „Цвинтаря орлят“ у Львові (спочатку встановлено так званий „Меч-щербец“, потім – спроба встановити фігури левів).

Зрештою, виходить, що „анти-польськими особами“ нас робить намагання всього лише слідувати українському законодавству. Варто підкреслити – намагання слідувати українському законодавству в Україні.

Як вийти з цієї ситуації?

Всі українські пропозиції озвучено. Ми пропонуємо легалізувати всі незаконні монументи, як з українського боку кордону, так і з польського, за принципом „всі на всі“. Польщу ця пропозиція не задовольняє, але власних пропозицій там не роблять.

Відсутність діалогу ставить перед Україною питання: що робити з нелегальними польськими монументами? Копіювати дії Польщі?

Але принципова позиція України – не піддаватися на такі провокації. Саме тому ми утримуємося від таких дій, чекаючи на відмову Варшави від курсу на конфронтацію.

Вважаємо, питання цілком може бути вирішене спеціально уповноваженими для цього структурами. Неприйнятними є спроби польської сторони усунути з переговорного процесу незручних для неї партнерів.

Так само непродуктивними є спроби переносити його з'ясування на вищий політичний рівень (аж до президентського). Такий підхід є лише способом подальшої ескалації й загострення стосунків.

Польські політики мають відмовитися від спокуси скористатися погіршенням польсько-українських стосунків для здобуття політичних дивідендів на внутрішньому ринку.

Змагання між ними, хто сильніше

і дошкульніше вдарить Україну, ставлять під сумнів публічні запевнення в необхідності збереження добросусідських взаємин.

Міністер закордонних справ Польщі Вітольд Ващиковський говорив, що його країна, „зціпивши зуби“, чекала, коли українці змінять своє ставлення до свого минулого. Тим часом українці, зціпивши зуби, захищають своє та сусідніх країн майбутнє у війні з Росією.

„Европейська правда“

Володимир В'ятрович – голова Українського інституту національної пам'яті, Київ.

Усі ми були...

(Закінчення зі стор. 1)

дець з походження, Е. Еган став правовірним угорським державником, пильно, мовби зі сторони, вираховуючи найбільшу небезпеку для „великої“ Угорщини. А нею була присутність русинів в Угорському королівстві і логічна можливість, що вони врешті з'єднаються – закарпатці, галичани, буковинці, подільці і загальом всі східні українці.

„Еган, – пише д-р Л. Белей, – з задоволенням відзначає, що на Закарпатті ще нема українського політичного руху, а з метою його недопущення треба використати сприятливу для нас ситуацію, щоб цю національність зовсім і назавжди придбати й повністю змадяризувати“.

Отак закарпатці і галичани опинилися між двома відкритими пащами шовіністичних вужів – російського і угорського. Вони тягнули кожен у свій бік, але в одному були спільниками – не дозволяти русинам усвідомити себе українцями.

Кінець XIX-початок XX ст. як знаємо з історії, зокрема з мужніх виступів Івана Франка, був періодом несамоуничтоження русинсько-української культури в Угорщині, а закінчився цей період знову

не найкращим для нас чином: після більшовицької революції 1917 року Росію залишили тисячі аристократичних і просто освічених родин. Осівши на Закарпатті, вони вдихали в закорінене раніше москвофільство свіжу силу. Під їхньою опікою опинилося чимало шкіл краю. Певна річ, вони були кровно зацікавлені представляти закарпатських українців окремим народом, ближчим до Росії, ніж до України.

Після Другої світової війни, коли Москва включила до складу СРСР і цей найзахідніший український пляцдарм, теорія русинської окремішності перестала бути потрібною – аж до відновлення державної незалежності України в 1991 році. І очевидно, Кремль був готовий до такого розвитку подій, бо незрозуміло швидко в Закарпатті з'явилися антиукраїнські рухи – „Общество русинов ім. Духновича“, „Общество подкарпатських русинов“, „Пудкарпатська республікацька партія“, а відтак і „Временное правительство Подкарпатской Руси“.

Що ж радить д-р Л. Белей, щоб з одного боку, знати всю правду про так зване „політичне русинство“ чи „неорусинство“, а з іншого – не піддатися на московські чи будапештські провокування, метою яких є ототожнити для масового сприйняття поняття „русин“ і „неукраїнець“? Бо хіба можна забути, що русинами себе називали наші діди і прадіди?

Ось важливі міркування вченого автора:

„...Усі ми – русини. Франко говорив, що він вигодуваний твердим руським хлібом. Степан Бандера у метриці записаний як русин. Це наше велике лихо, що від нас украли самоназву. Перші – росіяни, чи мос-

ковити. Русь була єдина, й була вона на території теперішньої України. Новгородський єпископ у 1252 році писав, що їде з Новгорода на Русь, тобто Новгород він не вважав Руссю. Ніхто ж не скаже нині, що їде з Новгорода в Росію... Росіяни вкрали від Візантії двоголового орла, а від українців – назву Русь, бо треба було претендувати на київську спадщину. Що було в XI-XII ст. на місці Москви? Та болото. А в тогочасному Києві – понад 200 церков, дочка Ярослава Мудрого одружується з королем Франції, причому король-француз – неписьменний, а дочка руського князя – так, й у приданому привезла з собою чимало книг.

У Тараса Шевченка „Україна“ вживається десятки разів, але немає „українець“. У „Галицько-руських приповідках“ Івана Франка „русин“ вживається 50 чи 60 разів, а „українець“ – один раз! Бо „русин“ була основна назва для галичан-українців. Тобто до кінця XIX – початку XX ст. усі мешканці Галичини, Буковини, Закарпаття були русинами. Вулиця Руська є у Львові, Чернівцях, Ужгороді. Тому Михайло Грушевський пише „Історію України-Руси“, починає привчати, що Україна – це та ж Русь. І. Франко спершу називає історію української літератури історією русько-української літератури. Коли прийшла радянська влада, то жителів Закарпаття записали русинами. Так само зробили в Галичині, на Буковині, бо поляки і румуни не визнавали етноніма українців. Місцеві жителі тут також були русинами до 1939 чи 1940 року.

Тому перше, що потрібно зробити, – це заборонити використовувати терміни „русин“, „русак“, „руський“, „русинський“, „руська мова“, „русинська мова“ у значеннях „не-

країнець“ чи „неукраїнський“. Ніхто нікого не змушує бути українцем. Жоден австрієць не скаже, що він говорить по-австрійськи. То хто дав право особам, які використовують українську мову, зокрема її говірки, казати, що це не українська мова, а окрема слов'янська мова – русинська. Якщо хтось не вважає себе українцем, то має на це повне право. Однак, це не означає, що він може привласнювати собі набуток української культури – назви „русинська, або руснацька, або руська мова“.

І вся доказова база презентованого в Ужгороді видання, і його висновки мали б невідкладно узятися до уваги відповідними державними інституціями України, оскільки йдеться про процес, котрий може заподіяти Україні і українству нової великої біди.

Неорусинство, – пише на закінчення д-р Л. Белей, – це не маргінальна закарпатська проблема, а місцевий різновид вкрай небезпечної антиукраїнської політики, спрямованої на дезінтеграцію українського етнокультурного простору та цілісності української держави. Основна мета неорусинської доктрини – заперечити українськість історичного Закарпаття і тим самим суттєво – на 200 кілометрів – обрізати найзахідніші українські етнічні терени. „Русинізація“ українців та українських земель за Карпатами має важливе геополітичне значення, оскільки вибудовує по Карпатському хребту нову берлінську стіну, яка мусить обмежити можливості європейської інтеграції України та замкнути її в „євразійському просторі“.

Невже офіційний Київ зігнорує це обґрунтоване застереження українського вченого?

УВАН у США потребує особу для догляду за будинком в Мангеттені з проживанням. Бажаючих просимо подавати відомості про себе на електронну пошту uvan@verizon.net

UKRFCU.com
Ukrainian Selfreliance Federal Credit Union

EXCLUSIVE CLOSING COSTS SPECIAL

Save \$1,000 or up to all closing costs with a UKRFCU mortgage
Easier to be approved than ever before!

LIMITED TIME OFFER:

Loan Amount:
\$250,000 or more
Closing Costs:
UKRFCU pays: 100%
Borrower Pays: \$0

Loan Amount:
\$200,000 - \$249,999
Closing Costs:
UKRFCU pays: \$2,000
Borrower Pays: Balance

Loan Amount:
\$100,000 - \$199,999
Closing Costs:
UKRFCU pays: \$1,000
Borrower Pays: Balance

Terms and Conditions:

Available for purchase, internal and external refinances on primary residences. Investment properties and vacation homes not eligible. Loan amount minimum is \$100,000 to be eligible for Exclusive Closing Cost Special. Closing costs are inclusive of the mortgage application fee, appraisal fee, commitment fee, title service charges, and government recording fee. Borrower will be refunded. Qualified applicants must be members or sign-up for membership in the UKRFCU. New memberships are subject to UKRFCU membership terms and disclosures (see membership eligibility at www.ukrfcu.com or inquire at any USFCU location). This offer is non-transferable and cannot be combined with any other offer. Loans are subject to approval criteria, not all applicants will qualify. Offer is subject to change or withdrawn without notice. Offer is valid starting November 1, 2017.

Philadelphia | Jenkintown | Trenton | Feasterville
www.ukrfcu.com

Federally Insured by NCUA

Call our Mortgage Department today: 215-725-4430

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

ПОДЯКА НАШИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ

За час від 1 вересня 2016 р. до 31 серпня 2017 р.

Вельмишановні Жертводавці,

Висловлюємо усім жертводавцям та прихильникам щиру подяку за підтримку нашої діяльності. Завдячуючи Вам, НТШ-А має можливість широко розгорнути працю у різних галузях української науки.

Наукове Товариство ім. Шевченка, як першу українську наукову установу, засновано у Львові 1873 року. Це академічне Товариство, що стало прообразом майбутніх академій в Україні та української академічної науки, за час своєї тривалої історії пережило різні етапи: від заснування до заборони, від знищення до відродження. Історію установи творили чільні українські вчені, письменники, громадські діячі: Олександр Кониський, Михайло Грушевський, Іван Франко, Володимир Гнатюк, Василь Щурат, Кирило Студинський.

Відновивши свою діяльність 1947 року в Нью-Йорку, НТШ з часом розбудувало свої осередки у Вашингтоні, Філадельфії, Чикаго, Дітройті, Пітсбурзі та Бостоні.

Дійсними членами Товариства обираються науковці у різноманітних галузях гуманітарних, точних і природничих наук та діячі культури.

Діяльність НТШ-А зосереджено на важливих проєктах сучасної української науки і культури: Тарас Шевченко, Пантелеймон Куліш, наукові джерела української історії та літератури, архіви та мемуари української діаспори, демографія та статистика в діаспорі та Україні, Енциклопедія

Української Діаспори та ін.

Товариство підтримує наукові проєкти і конференції в усіх ділянках українознавства, надає видавничі та стипендійні гранти. Стипендії і гранти НТШ-А виплачує із заповітів та іменованих Фондів, що їх записали для НТШ-А патріотичні члени нашої громади.

Іменовані Фонди увічнюють імена фундаторів і є, очевидно, звільнені від податку.

Звичайно, усе це було б неможливо без тієї щедрої фінансової допомоги, яку наші наукові і культурні установи отримують від громади, великих і малих інституцій, кредитівок, і що особливо важливо - від багатьох приватних осіб щедрої вдачі. Дуже розраховуємо на Ваші нові пожертви, дорогі наші жертводавці, дякуємо Вам щиро і віримо, що, як то кажуть, «рука даючого зубожіти не може»!

Подібно до попередніх років, наше спонсорство українознавства як у Північній Америці, так і в Україні й надалі залежатиме виключно від нашої громади, і тому ми закликаємо усіх, хто може, збільшити свої пожертви на НТШ-А, записувати на наше Товариство свої спадки, творити при ньому власні іменовані Фонди.

Подаємо список Жертводавців та іменованих Фондів при НТШ-А, які призначено згідно з побажанням фундаторів.

Управа НТШ-А

На фонд Академіка Платона Костюка
1000.00 PayPal Charitable Giving Fund
600.00 Andrey Klishin
500.00 Aleksandr Levchenko
300.00 Roman Shirokov
200.00 Alexander Dromaretsky, Oleg Gerasimenko, Yuriy Usachev
100.00 Anatoly Shmygol, Michael Chvanov, Victor Fenik, Anatoly Shcherbatko, Lyudmyla Kvochina
25.00 Belan Pavlo, Nana Voitenko

**На проєкт
«Енциклопедія Української Діаспори»**
7,000.00 Орест Попович
5,000.00 Heritage Foundation (Chicago)

На фонд Допомоги Студентам в Україні
3000.00 Larissa Bilaniuk
500.00 Laada Bilaniuk

Пожертви зі спадків
1,000.00 Demus Charitable Trust UTA,

На фонт пітримки Архіву НТШ-А
250.00 George Soltys

На фонт Ореста Поповича
150.00 Voronka Roman

В пам'ять Ярослава Заліського
50.00 Maria Chatyrka, Vera Nimczuk, Nicholas Rudnytzyk; 20.00 Ksenia Korzeniowski

В пам'ять Володимира Блавацького
100.00 A. Blawatsky

В пам'ять Олександра Вілика
60.00 Ivanna Bilyk

Загальні пожертви
20,000.00 Self Reliance (NY) Federal Credit Union
2,000.00 Orest Popovych
740.00 Natalia Fedynskyj Slysh
500.00 Wolodymyr Petryshyn, Vasil Truchly, Jaroslaw Leshko
400.00 Wolodymyr Rak,
300.00 Boris Hlynsky
250.00 SUMA (Yonkers) Federal Credit Union
240.00 Stephan Stecura
200.00 Myron Hnateyko, Nadia Diuk, Oleh & Tania Sklepkovych, John Kark, Nadia Deychakivsky
190.00 Christine Hoshowsky, Oles Smolansky
150.00 Joseph Danko, Mykola Haliv, Yuriy Mischenko
100.00 Timish and Anya Hnateyko (*in honor Dr. Volodyr Petryshyn*), Roman & Anna Alyskewycz, Ulana Diachuk, Jurij Dobczansky, Adrian Dolinsky, Dmytro Farion, Borys Gudzyak, Natalia Honcharenko, Daria Jakubowycz, George Jaskiv, Tetyana Korchak, Theodor Kostiuk, Askold Lozynskyj, Askold Melnyczuk, Orest Nebesh, Dmytro Nykyranchuk, Jaroslaw Oberyszyn, David & Natalie Olds, Wolodymyr Petryshyn, Nestor Rychtyckyj, Nestor Rychtyckyj, Nadia Shmigel, John Terlecky, Igor Tesliuk, Yaroslav Vorobets,

75.00 Stefan Fedenko, Bohdan Pichurko, Solomiya Ivakhiv

50.00 Bohdanna Bihun, Kateria Czerwoniak, Bohdan Futey, Maria Kiciuk, Ostap Kin, Arcadia Kocybala, Theodor Kostiuk, Myroslaw Kulynych, Zenovia Kuncio, Chrystyna Kuzmowych, Serhiy Levkov, Ronald Roman Liteplo, Vasyl Makhno, Yuriy Mischenko, Myroslawa Myroshnychenko, Irene Nasaduke, Jaroslaw Pelenski, Alexander Poletz, Lydia Prokop, Iene Werbyckyj, Laura Zaika, Vera Zaputowycz

40.00 Myroslawa Myroshnychenko, Maria Kiciuk, Chrystyna Kuzmowych, Ostap Kin, Irene Werbyckyj, Laura Zaika, Vasyl Makhno, Yuriy Mischenko, Alexander Poletz, Jaroslaw Pelenski, Serhiy Levkov, Vera Zaputowycz, Arcadia Kocybala, Myroslaw Kulynych, Lydia Prokop, Bohdan Futey, Kateria Czerwoniak, Bohdanna Bihun, Zenovia Kuncio, Theodor Kostiuk

30.00 Bohdan Chudio,
25.00 Wira Bilinsky, Orysia Duplak-Buchan, Luba Gawur, Joseph Gural, Roman Hac, Myron & Daria Jarosewich, Bohdan Kaczor, Olena H. Saciuk, Stanley Weston, Stanley Weston, Stanley Weston,
21.00 PayPal

20.00 Barsom Valentina, Konyago Victor, Pawluk Borys, Rudyk Andrew, Temnycky Orest

15.00 Markiw Viktor, Swyrydenko John & Elena, Semuschak Stefania

10.00 Duplak-Buchan Orysia, Shmigel Nadia, Sonevytsky Natalia, Zobniw Lubomyr, Zobniw Lubomyr

СТИПЕНДІЙНІ ФОНДИ НТШ-А

Петра АНДРУСЕВА - мистецтво
Осипа АНДРУШКОВА - допомога бібліотеці
Дмитра БОБЕЛЯКА - вільний
Ореста і Марії ГЛАДКИХ - мистецтво, архітектура
Михайла ГРУШЕВСЬКОГО - історія України
Наталії ДАНИЛЬЧЕНКО - вільний
Олени ДЖУЛЬ - перекладацька і видавнича ділянки
Василя і Софії ДМИТРЕНКІВ - видавнича ділянка
Ксені КАЛМУК - література
Константина КЕБАЛА - медицина
Платона КОСТЮКА - біомедичні дослідження
Остапа КОТИКА - історія Українських Січових Стрільців
Юрія КУЗЕВА - видавнича діяльність і стипендії
Ярополка ЛАСОВСЬКОГО - музична освіта
Івана ЛЕСЬКА - вільний
Марка ЛЕПКОГО - медицина
Ірини і Євгена МЕЛЬНИКІВ - стипендії
Петра і Ольги МОЦЮКІВ - видавнича ділянка, конференції
Володимира ОЛЕЙКА - право

Любомира і Лариси ОНИШКЕВИЧІВ - українська мова
Ярослава ПАДОХА - право
Зенона і Юлії ПЕТЕШІВ - музика (скрипка)
Володимира ПЕТРИШИНА - математика
Ореста ПОПОВИЧА - українська термінологія і правопис
Володимира і Ольги ПРОКОПОВИХ - стипендії
Володимира і Анни РАКІВ - економія, медицина, право
Івана РОМАНЮКА - видавнича ділянка
Антон САВИЦЬКОГО - вільний
Ярослави СИДОРАК - вільний
Константина і Ольги СРІБНОЇ-РОГОЗИНСЬКИХ - право, медицина
СУЖА - журналістика
УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ, Флінт - історія визвольних змагань
Івана ФІЗЕРА - українська література
Івана і Єлизавети ХЛОПЕЦЬКИХ - укр. і англомовні видання
Миколи ШПЕТКА - допомога православним священикам
Ірини ЩЕРБАНЮК - стипендії
НТШ-А - вільний

Згадаймо будівничого церков у США

Оксана Бачинська-Тарасюк

8 серпня цього року відійшов св. п. Тарас Добуш, який зі замишуванням творив українські храми. Т. Добуш, син Григорія і Галини (Сидоренко) Добушів народився 29 грудня 1950 року у Ньюарку, Нью-Джерзі, після приїзду батьків до США. Т. Добуш зростає серед української свідомої молоді, ходив до суботньої Школи українознавства

та належав до Спільки Української Молоді.

Після школи у 1969 році поступив до Коледжу архітектури, мистецтва і планування Корнел Університету. Закінчив вищі студії у 1974 році й практикував у кількох фірмах, а потім почав свою власну архітектурну практику.

З часом Т. Добуш захопився проектуванням церков. За його проектами такі були збудовані укра-

їнські католицькі церкви св. Михаїла Архистратига у Менвілі, Нью-Джерзі, св. Анни у Ворінгтоні, Пенсильванія, св. Андрія у Гошені, Нью-Йорк, св. Івана Хрестителя у Випані, Нью-Джерзі.

Проект церкви у Випані був останньою його працею, у якій він використав унікальний стиль, відчутний у його інших церковних будівлях. Голова Будівельного комітету у Випані інж. Орест Куцина сказав: „Церква св. Івана Хрестителя стала для Тараса кульмінаційною спорудою, де він включив все, чого навчився із попередніх праць“.

Відданий своїй професії, Т. Добуш присвячував їй багато годин без надмірної плати. Пи будові церкви св. Андрія на цвинтарі св. Духа будівельний комітет запросив п'ять архітекторів до конкурсу. Вибрано Т. Добуша на підставі представленого кошторису та його посвяти для Храму Божого. У Випані, з цієї самої причини, його вибрали з-поміж інших архітекторів.

Болючу втрату зазнали батьки

Св. п. Тарас Добуш

та сестра Оля Лупань з родиною, а також уся українська громада. Відійшла людина в повні розвитку свого таланту, яка створила Божі храми з народним гуцульським мотивом на землі Вашингтона. Вічна Йому Пам'ять!

Українська католицька церква св. Івана Хрестителя у Випані, Нью-Джерзі.

Вшанували пам'ять Валер'яна Поліщука

Інна Нагорна

РІВНЕ. – У Літературному музеї Уласа Самчука 1 жовтня запалили Свічу пам'яті до 120-ої річниці від дня народження письменника-земляка Валер'яна Поліщука та 80-річчя Великого терору – масових політичних репресій 1937-1938 років.

В. Поліщук народився 1 жовтня 1897 року в селі Більче, в селянській родині. Навчався в Інституті цивільних інженерів у Петрограді, Кам'янець-Подільському університеті, заснував у Києві літературно-мистецьку групу „Іроно“, був одним із організаторів Федерації пролетарських письменників, членом Спільки пролетарських письменників „Гарт“, організатором і провідником літературної групи „Авангард“. Протягом 15 років літературної діяльності видав понад 40 книг.

Він був заарештований 6 грудня 1934 року у Харкові і засуджений до 10 років позбавлення волі як активний член української націоналістичної організації. 9 жовтня 1937 року особливою трійкою НКВД Ленінградської області засуджений до розстрілу і страчений 3 листопада 1937 року в урочищі Сандормох.

Ім'ям В. Поліщука названо вулиці в Рівному, Млинові, Дубні, меморіальні дошки письменникові встановлено в Малеві, Млинові, Мирогощі. Створено літературні кімнати В. Поліщука в школах, у краєзнавчому музеї.

Голова обласної організації Національної спільки письменників України Ірина Баковецька вручила премії ім. В. Поліщука письменникам Михайлові Степанюкові та Лідії Гольонко. Присутні слухали пісні у виконанні Л. Гольонко. Учні читали поезії В. Поліщука.

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що 26 жовтня 2017 року на 95-му році життя з волі Всевишнього відійшла у вічність наша найдорожча та незабутня Мама, Бабця і Тета

св. п. Ольга Богай

з дому Завадівська

вдова св. п. Ілярія
який упокоївся у 1984 році.

Залишилися у глибокому смутку

дочка - Анна
син - д-р Ігор з дружиною Іркою
внуки - Марко з дружиною Маргаретою
- Наталка
- Микола

та ближча і дальша родина в США, Канаді й Україні.

Вічна їй пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 12 жовтня 2017 року відійшла у вічність на 95-му році життя наша найдорожча Мама, Бабця і Прабабця

св. п.

д-р Наталія Фединська Слиж

довголітній професор медичних наук в Indiana University, Bloomington, Indiana, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка та Союзу Українок Америки.

Похоронні відправи відбулися в українському католицькому обр'яді в Raleigh, NC.

Залишені у глибокому смутку:

чоловік - Роман Слиж
син - Юрій Фединський з дружиною Sue
донька - Христина Brewer
внуки і правнуки
- Алекс Фединський
- Марко Brewer з дружиною Флорею і діти Ethan і Diana
- Юрій Brewer з дружиною Марією і діти Мирослав, Адріана, Наталка і Леся
- Андрія Thomas з чоловіком Daran

родина Слижів
син - Марко з дружиною Еллен і діти Андрій, Данило і Матей
доньки - Соня
- Надя Shockley з чоловіком Keith і донею Адріаною
дальша родина в США й Україні.

Пожертви в пам'ять покійної можна складати на Sts. Volodymyr and Olha Ukrainian Catholic Church, 8312 White Oak Rd., Garner, NC 27529

Вічна їй пам'ять!

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

Шановні читачі! Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика жертвами на пресовий фонд!

Ділимося сумною вісткою, що
18 жовтня 2017 року помер
один з основників
пластового куреня „Сіроманці”

св. п.

пл. сен. Юрій Ключас

Господь покликав Його. Усі Сіроманці відчують
ту велику та болючу втрату. Складаємо співчуття
дружині, донці, синові та братові. Побратими „Сіро-
манці” прошають Його нашим СКОБ! Аву-у-у!

„... тихо спи без тривоги”

Вічна Йому пам'ять!

Велике Плем'я „Сіроманці”

Замість квітів, пожертви в пам'ять Юрка можна скласти на
Plast Inc. – Siromanci та вислати на адресу:

J Kozak, 366 Pheasant Drive, Huntington Valley, PA 19006.

Частина зібраних фондів буде передана на сиротинець у
Львові.

о. Христофор В. Войтина, ЧСБВ

Fr. Christopher B. Woytyna, OSBM

Уроджений – Born
1 березня 1930 р.

Вступив до ЧСБВ – Entered OSBM
8 вересня 1953 р.

Вічні обіти – Solemn Vows
31 серпня 1958 р.

13 серпня 1961 року отримав пресвітерські свячення з рук митро-
полита Амвросія Сенишина. О. Христофор В. Войтина ЧСБВ наро-
дився в селі Ілків, Тернопільська обл.

Похоронні відправи відбулися 28 жовтня 2017 року в Українській
католицькій церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й., а відтак на цер-
ковному цвинтарі.

У смутку залишилися

сестра Наталія Апостолук з родиною
брат Ілія Войтина з синами: Ілія Войт і Александер Войтина

Нехай з Богом спочиває.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що
7 листопада 2017 року, проживши 96 літ,
спокійно відійшла у вічність наша
найдорожча Мама, Бабця і Тета

св. п.

Наталія Лазірко

з дому Вишатицька

Наталія народилася в Старій Солі Львівської області. Після Другої
світової війни виїхала до Німеччини з сестрою і працювала в
Баварії. В 1949 році приїхала до США. Вийшла заміж за Антона
Лазірко, з ким спільно відкрили свій магазин Olympic Community
Market.

Парастас відбувся в неділю, 12 листопада 2017 року, в церкві
св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.

Покійна була похована на цвинтарі св. Андрія Первозваного
в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишилися:

дочка – Наталка Лазірко Фаррел з донькою Іванкою
син – Олег з дружиною Ганусею, донькою Христіною
і сином Андрієм
сестра – Стефанія Леськів
ближча і дальша родина в Америці й Україні.

Вічна їй пам'ять!

Пожертви в пам'ять Покійної можна скласти на:

National Multiple Sclerosis Society, PO Box 4527, New York, NY 10163
і на Злучений Український Американський Допомоговий Комітет –
United Ukrainian American Relief Committee, 1206 Cottman Ave.,
Philadelphia, PA 19111.

У смутку повідомляємо, що

св. п.

Стефан Петрик

(3 жовтня 1925 – 19 вересня 2017 р.р.)

спокійно відійшов у Божу вічність.

Стефан походить з Тернополя. Під час Другої світової війни
боровся за волю України. Після війни проживав в таборах
для біженців в Німеччині, а згодом переїхав до США та по-
селився в Нью-Йорку.

Стефан був провідним бізнесменом та підприємцем. Лю-
бив українську громаду Нью-Йорку, де часто грав в шахи та
дискутував про політику та економіку. Протягом цілої своєї
пенсії проживав в Нью-Йорку де був щирим другом громади.
Було щастям знати його. Його дух живитиме в серцях тих хто
Його знав.

Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, НЙ.

Пожертви в пам'ять покійного можна скласти на церкву
св. Юра в Нью-Йорку

St. George Ukrainian Catholic Church
30 East 7th Street, New York, NY 10003

Вічна Йому пам'ять!

Oblast Memorials

PO Box 746, Chester, NY 10918

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA

З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

ШУКАЄТЕ РОБОТУ? МОЖЕМО ДОПОМОГТИ!

Шукаємо ліцензованих продавців
страхувань життя та ануїтетів.
У випадку відсутності ліцензії,
можемо сприяти її отриманню.

888-538-2833*Приєднуйтесь!***УКРАЇНСЬКИЙ
НАРОДНИЙ
СОЮЗ****DNIPRO LLC.****ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanaltd@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на літовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі паспорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service**ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:**

Сума	Оплата	Сума	Оплата	Сума	Оплата
\$100 - \$7	\$400 - \$12	\$800 - \$17			
\$150 - \$10	\$500 - \$12	\$900 - \$20			
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20			
\$300 - \$12	\$700 - \$17				
Сума вище \$1000 - Оплата 2%					

Маємо ліцензію на пересилку доларів.
Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку.
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога

вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
олія - 1 галлон, тушонка - 3 ф., саямі - 3
ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ**МОРЕМ - АВІА**

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

1-888-PAKUNOK (725-8665)**ARKA**

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550**ХРИСТИНА БРОДИН**

Ліцензований Продавець
Страховання Життя

CHRISTINE BRODYN

Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

ОКСАНА СТАНЬКО

Ліцензований продавець
Страховання Життя

OXSANA STANKO

Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

32 Peachtree Rd.

Basking Ridge, NJ 07920

Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

**UKRAINIAN
SISTERS****THE BEST CARE FOR YOU
OR FAMILY MEMBER**

24 hours and 7 days per week services

- Compassion
- Kindness
- Responsibility

Ukrainian - American homecare agency

631-764-5388

631-727-4071

Ukrsistersag@gmail.com

**3 грудня 2017
2 P.M.****UKRAINIAN NATIONAL HOME
140 2nd Ave. NY, NY 10003. USA.**

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА КООРДИНАЦІЙНА РАДА
ГРОМАДСЬКА організація «НЕЗАБУТНЯ КВІТКА» (м. Львів)
ArtEmes Entertainment Productions

за підтримки
Міністерства культури України
представляють

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
«САМОПОМІЧ» NY

Музичне дійство до 10-річчя
Українсько-Американського
Благодійного Проекту

НЕЗАБУТНЯ КВІТКА

ПРИСВЯЧЕНЕ АМЕРИКАНСЬКІЙ
СПІВАЦІ З УКРАЇНСЬКИМ СЕРЦЕМ

**КВІТЦІ
ЦІСЯК**

засл.арт.України -
Людмила ФЕСЕНКО
скрипаль-віртуоз Валерій ЖМУД
Світлана Махно
Алекс Гутмахер
Лауреат Гран-Прі Першого
Міжнародного Фестивалю
ім. Богдана Весоловського
СТЕФАНІЯ РОМАНЮК (Канада)

СПЕЦІАЛЬНІ ГОСТІ:

РОМАН ГРИЦЕВИЧ -
Голова Громадської Організації
«НЕЗАБУТНЯ КВІТКА» (м. Львів)
Пластуни і пластунки станиці (NY)
Композитор, виконавець Софі Фрезер
Солісти Українського ансамблю танцю «СИЗОКРИЛ»

ВЕДУЧИЙ - номінант на звання
«ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ»
Засновник, продюсер Українсько-Американського
Благодійного Проекту «НЕЗАБУТНЯ КВІТКА»
АЛЕКС ГУТМАХЕР

Частина коштів буде передана для придбання
пересувного мамографа «Квітка» на Україні

Довідки за телефоном **(917) 648 15 25**
ВСТУП \$25

Інформаційні спонсори - Газети "СВОБОДА", "НОВЕ ЖИТТЯ", Радіо "DAVIDZON"

Юридична підтримка - Іміграційний Адвокат
ІЛОНА ДЖАМГАРОВА
(718) 730 9497